

Upravništvo Ljubljana Knafljeva 5
— Telefon št. 3122 3123. 3124,
3125 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto
78 180 Wien št. 105 241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

ZUNANJEPOLITIČNA DEBATA V SPODNJI ZBORNICI

Sinclair: V vsakem primeru s Francijo! — Churchill: Chamberlainov govor pomeni prevzem obveznosti

London, 25. marca. b. V razpravi o zunanjepolitičnem ekspozeju ministrskega predsednika Chamberlaina, ki je zbudil v spodnji zbornici splošno pozornost, je podal liberalni poslanec Sinclair v imenu svoje stranke naslednjo izjavo:

Ako smo zares prisiljeni voditi politiko pripravljenosti, potem sem mnenja, da bi se moral sovjetski predlog za sklicanje posebne konference o kolektivni varnosti upoštevati. Zdi se mi, da imamo ves interes, da se zanimamo za nedotakljivost češkoslovaške. ČeSR ima danes zaprisežene prijatelje, ki so pripravljeni, nuditi ji pomoč, ako bi postala žrtev neznanega napada. V poslednjih tednih sta v tem smislu potrdili svoje obveznosti napram

njej tako Francija kakor Rusija. Ako bi se Francija znašla v položaju, da izpolni te prevzete in ponovljene obveze, bomo morali tudi mi v vsakem primeru stati na njeni strani.

Glede položaja v Španiji je Sinclair med drugim izjavil, da se je tam pokazalo slabšanje zaradi povečane tuje intervencije. Ako vlada v tem vprašanju ne bo storila ničesar konkretnega, bo vzbudila veliko nezaupanje in nezadovoljstvo javnosti, ki bo za masko nevmešavanja videla samo prikrito željo po zmagi generala Franca. Premirje v Španiji mora biti minimalna zahteva angleške vlade pri pogajanjih z Italijo.

Anglija ne glede na dosedanje neuspehe ženevske ustanove vztraja čvrsto na načelih pakta Društva narodov ter da stremi po okrepitvi ženevske ustanove. To stališče angleške vlade ne more ostati brez vpliva na politiko Nemčije. Čeprav Nemčija ni več članica Društva narodov, bo morala tudi v bodoče vendarle računati z njegovo eksistenco in z njegovo ponovno okrepitvijo.

Izjave o češkoslovaški smatrajo v berlinskih krogih za jedro deklaracije angleške vlade. Po prejšnjih debatah v angleškem parlamentu in v angleškem tisku niso pričakovali, da bo Chamberlain zavzel tako odločno in nedvoumno stališče. Ni važno za Nemčijo, da je Chamberlain odklonil glede češkoslovaške avtomatske obveznosti. Formulacija, ki se je je poslužil Chamberlain, je v svojem bistvu po sodbi berlinskih krogov še mnogo dalekosežnejša. V Berlinu ni neznan, da pobuda za to izjavo angleške vlade ni prišla iz Prage, ker bi se zahteval po angleških garancijah zdel kot nezaupnica Nemčiji. ki je ob dogodkih v Avstriji na lastno pobudo dala češkoslovaški vladi pomirljivo izjavo, za katero pa je nemška javnost zvedela šele sedaj po Chamberlainovem govoru. Chamberlainova izjava, da vojna, ki bi izbruhnila, ne bo ostala omejena samo na one, ki so prevzeli take formalne obveznosti, je po sodbi berlinskih krogov mnogo važnejša kakor pa izrecno jamstvo.

Konec izolacijske politike

Pariz, 25. marca. w. V Parizu je bila sprejeta izjava Chamberlaina z velikim zadovoljstvom. Splošno prevladuje mnenje, da je Anglija z večerajšnjim dnem opustila svojo dosedanje politiko splendor isolation. Tega naznanja so vsi pariški listi. Pri tem poudarjajo posebno dejstvo, da je s to politiko prelomil državnik, ki je bil doslej po svoji preteklosti, po svojem poreklu, po svojih zunanje-političnih vezeh eden izmed najbolj tipičnih zagovornikov te politike. Po sodbi francoskih političnih krogov je Anglija sedaj postala eden najmočnejših činiteljev varnosti v Evropi. V Parizu ni nihče računl s tem, da bi Anglija prevzela kakšne formalne obveznosti, toda Chamberlain je dal razumeti, da je Anglija trdno odločena braniti neodvisnost malih držav pred nasiljem velikih.

Zadovoljstvo v Italiji

Rim, 25. marca. w. Večerašnja deklaracija angleške vlade je bila sprejeta v italijanskih političnih krogih z veliko pozornostjo. Z zadovoljstvom beležijo Chamberlainove izjave o zadovoljivem razvoju angleško-italijanskih pogajanj v Rimu. V večini poudarjajo listi, da je Chamberlain izrazil prepričanje, da bodo ruski razgovori ustvarili možnost za sklenitev sporazuma med Italijo in Anglijo. V ostalem pišejo listi, da je Chamberlain znova potrdil šele nedavno določene smerice angleške politike. Z zadovoljstvom tudi beležijo, da je zavrnil ruske predloge ter da vztraja še nadalje pri politiki nevmešavanja glede Španije, kar je le nov dokaz realistične politike Chamberlaina, ki je s svojo izjavo zadal nov udarec opoziciji.

Samo z gospodarskim pritiskom...

London, 25. marca. b. »Times« poroča, da v Berlinu, da se Nemčija nasproti češkoslovaški ne bo poslužila vojaško-političnega pritiska, ker so v narodno-socialističnih krogih mnenja, da bi zadostoval tudi samo gospodarski pritisk za realizacijo nemških namenov. Češkoslovaška gospodarska odvisnost od rajha je po njih mnenju najboljšje jamstvo za bližnjo češkoslovaško popustljivost, do katere bo po mnenju nemških krogov prišlo tako iz notranjih kakor zunanjih razlogov. Nemški interes in z njim nemški pritisk nista toliko povezana s problemom mej kakor z gospodarskim razvojem jugovzhodnega evropskega prostora. Zato je verjetno, da bo Nemčija v svojih novih gospodarskih pogajanjih z jugovzhodnimi državami skušala uveljaviti načela, ki odgovarjajo njenim gospodarskim penetracijam v to evropsko ozemlje, ki pomeni zanjo veliko življensko rezervo in surovinsko bazo.

Churchill v Parizu

Pariz, 25. marca. br. Danes je prisel semkaj Winston Churchill, ki bo ostal v Parizu štiri dni ter bo imel razgovore z Blumom, Daladierom in Flandinom o raznih pereh mednarodnih problemih, ki se šele prav posebno tičejo angleško-francoskega sodelovanja. Churchillovi misli pripisujejo že glede na to, ker je prišel v Pariz neposredno po odločnih izjavah Chamberlaina, veliko važnost.

Turnir v Lodžu

Lodž, 25. marca. n. V četrtem kolu je Eliskases porazil Frydmana. Sulik Appela. Kolski Dr. Seitz. Foltys je prekinil s Stahlbergom v slabši poziciji, istotako Pirc z Regedzinskim in Steiner z Mencičkovom. Takower je zgubil proti Gerstenfeldu.

V nadaljevanju vseh partij je Kolski remiziral s Stahlbergom in Sulikom. Regedzinski pa je porazil dr. Seitz.

Stanje po IV. kolu. Regedzinski 3 (1), Pirc 2 in pol (1), Gerstenfeld 2 in pol, Eliskases, Kolski in Steiner 2 (1) itd.

Hlinka z Nemci in Madžari

Namesto s Čehi so se slovaški klerikalci združili z narodnimi manjšinami za izvojevanje avtonomije...

Praga, 25. marca. h. Veliko presenečenje je zbudil v vsej politični javnosti komunike, ki je bil izdan po večerajšnji seji vodstva slovaške ljudske stranke patra Hlinke. Komunike naglašajo, da je napočila doba odločilne borbe nacionalne misli proti internacionalizmu in boljševizmu. Nacionalna misel je že dosegla tako v inozemstvu, kakor v češkoslovaški velike in vidne uspehe. Slovaška ljudska stranka se tega zaveda in ponovno ugotavlja, da se interesi Slovkov razlikujejo od interesov Čehov. Interesi Slovkov so zaporedni v avtonomističnem programu stranke, za katerega se bo doseglo borila. Slovaška ljudska stranka pozdravlja in odobrava odločno borbo Nemcev za doseg narodnih ciljev in izjavlja, da se bo borila rama ob rami z Nemci, Madžari in drugimi narodnimi manjšinami v češkoslovaški republiki za doseg njihovih narodnih ciljev. Zato tudi slej ko prej odklanja sodelovanje s českimi strankami in zahteva ne samo avtonomijo v splošnem smislu, nego tudi teritorialno točno določene meje Slovaške.

V češkoslovaških nacionalnih krogih vidijo v tem postopanju očitno narodno izdajstvo, ker slovaška ljudska stranka pod vodstvom patra Hlinke naravnost daje potuho Nemcem, naj še nadalje rovarijo proti češkoslovaški republiki in zahtevajo ne samo avtonomijo, nego naravnost odcepitev od češkoslovaške in priključitev k Nemčiji. V ostalem sodijo, da se pater Hlinka zelo moti če misli, da bo potom pakta z Nemci dosegel svoj cilj. Ministrski predsednik dr. Hodža, ki je Slovak, pridobiva s svojo politiko vedno več pristašev med Slovaki, ki v polnem obsegu odobravajo njegovo delo, tako da predstavlja vsa akcija slovaške ljudske stranke le obupen pokušus rešitve pred končnim polomom.

Izjava koroških Slovencev

Zastopniki celovške Prosvetne zveze pri novem deželnem glavarju — Zagotovila nemških oblasti

Berlin, 25. marca. AA. Službeno se objavlja: Pred koroškim deželnim glavarjem so zastopniki slovenske manjšine izjavili, da Slovenska prosvetna zveza kot manjšinska organizacija na Koroškem zavrača vse vesti, ki jih razširja o vprašanju koroških Slovencev inozemski tisk. Predstavniki koroških Slovencev so prosili deželnega glavarja, da vzame pod svojo zaščito nacionalno slovensko manjšino. Posebno so konstatirali, da organ slovenske manjšine na Koroškem »Koroški Slovenci« še nadalje izhaja normalno ko prej, da njegov urednik in niti katerakoli druga oseba ni bila aretirana. Pristojne oblasti na Koroškem so Slovincem zagotovile pravico, da nadaljujejo s svojim kulturnim delom.

Deželni glavar je izrazil zadovoljstvo, da predstavniki nacionalne slovenske manjšine zavračajo neumestne vesti, ter je še dodal, da nacionalno-socialistični rajh nima nikake namere, da bi omejeval pravice manjšinam svojega rajha, pač pa da ima nasprotno interes na tem, da manjšinam da možnost, da delajo še naprej za svoje blagostanje in svoj gospodarski napredek.

Prihod maršala Göringa

Dunaj, 25. marca. br. Danes je prisel v Avstrijo maršal Göring. Jutri bo imel na Dunaju govor, v katerem bo razvil gospodarski program nemške vlade za Avstrijo in pojasnil, kako se bo izvedla vključitev Avstrije v nemško gospodarsko štiriletko. Prvi svečan sprejem so Göringu priredili že v Welau, od koder se je podal najprvo na grob Hitlerjevih staršev v Leondingu, nato pa v Hitlerjevo rojstno mesto Braunau. Od tam je nato odpotoval v Linz, kjer so ga pričakovali zastopniki

Kaj vse zahtevajo sudetski Nemci

Berlin, 25. marca. o. »Völkischer Beobachter« poroča, da pripravljajo sudetski Nemci velikopotezno akcijo za uresničenje svojih zahtev. Ze na prihodnji seji poslanke zbornice nameravajo predložiti poseben zakonski načrt o avtonomiji sudetskih Nemcev. Zahtevali bodo: 1. Popolno enakopravnost. 2. Svobodno nacionalno gospodarsko in kulturno udejstvovanje ne samo na svojem nacionalnem področju, nego po vsej državi. 3. Jamstva in zaščito življenjskega področja sudetskih Nemcev. 4. Reparacijo vseh krivic, ki so se zgodile Nemcem po l. 1918 na nacionalnem, gospodarskem in kulturnem področju.

Danes bo govoril dr. Hodža

Praga, 25. marca. h. Po proučitvi izjave, ki jo je podal na večerajšnji seji spodnje zbornice angleški ministrski predsednik Chamberlain, izjavljajo v merodajnih krogih, da je ta izjava, kar se tiče češkoslovaške, več kot zadovoljiva, ker nihče ni pričakoval, da bo šla Anglija tako daleč, kakor je sedaj storil Chamberlain v svojih izjavah. Češkoslovaška vlada je prav tako, kakor angleška mnenja, da je ob dobri volji na obeh straneh sporazum z nemško narodno manjšino mogoč. Ministrski predsednik dr. Hodža bo glede na večerajšnji izjavo Chamberlaina podal jutri novo izjavo o mednarodnem položaju po radiu. Njegov govor bodo prenašale vse češkoslovaške, francoske in angleške radijske postaje.

Dunajski Čehi in plebiscit

Dunaj, 25. marca. AA. (DNB). Predsednik dunajske občine dr. Neubacher je večeraj sprejel ponovno predstavnike dunajske češke manjšine, ki so mu prinesli odgovor na vprašanje, ki jim ga je postavil Neubacher o priliki predvečerašnjega sprejema teh predstavnikov. Zastopniki češke manjšine so dunajskemu županu izjavili, da bo češka manjšina 10. aprila složno glasovala za združenje Avstrije z Nemčijo. Dunajskega župana so predstavniki češke manjšine tudi obvestili o tem, da je osrednji narodni svet češkoslovaške manjšine v Avstriji poslal češkoslovakom, ki so avstrijski državljani, proglas, v katerem jih poziva, da o priliki plebiscita složno glasujejo za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Schuschnigg noče iz Avstrije

Berlin, 25. marca. AA. Bivši avstrijski kancelar Schuschnigg je odbil uradno ponudbo, da odide preko meje, ter je izjavil, da hoče ostati v svoji domovini.

Aretacija v Linzu

Linz, 25. marca. AA. Prof. Paul Esterhazy je bil aretiran, ker je žalil nemške vojake s tem, da jim je dal stanovanje v neki mračni in vlažni kleti, čeprav je imel v svojem domu mnogo boljnih sob na razpolago.

Odmev Chamberlainovega govora v Evropi

London, 25. marca. w. Program angleške politike v Evropi, kakor ga je večeraj obrazil min. predsednik Chamberlain je predmet živahnih razprav v političnih in diplomatskih krogih. Zlasti pa v zunanjepolitičnih o borih posameznih strank. Prečna večina konservativnih poslancev smatra Chamberlainove izjave za zadovoljive in meni, da bi bila vsaka demonstracija proti tej politiki vlade neprimerna. Dočim je večina zadovoljna s stališčem, ki ga je zavzel Chamberlain v imenu vlade glede češkoslovaške, pa napovedujejo, da se splošna zbornica ne bo zadovoljila z razmeroma majhnim stališčem, ki ga je zavzel Chamberlain. V političnih krogih se že razpravlja o tem, da so izjave Chamberlaina natele in da se ne bodo sprejele. Veliko je razočarano zagovornikov angleške izolacije in angleško-nemškega zavzetstva, katero je svariilo Chamberlaina pred uporabo nasilnih metod pri reševanju srednjeevropskih vprašanj. Aktivno neopredeljeno. Ti krogovi se zlasti neopredeljeno je Chamberlain v isti smislu, ko je naslovil na Nemčijo nedvoumno svarilo, zagotovi Franciji še mnogo večjo podporo kakor jo je dala Anglija l. 1914. Beliziji. V teh krogih tolmačijo večerajšnje deklaracije angleške

vlade za pogreb angleške izolacijske politike in smatrajo Chamberlainov nstop za nepremagljivo oviro angleško-nemškega sporazuma.

Delavski stranki je bil Chamberlain še premoč energičen. V ostalem naglašajo, da podčrtava vrednost Chamberlainove izjave tudi zagotovilo, da v Angliji vsak čes pripravljen, posreduje med češkoslovaško in Nemčijo. Najvažnejša je vsekakor izjava, da je angleška vlada zainteresirana pri vsakem konfliktu, ki bi lahko nastal zaradi češkoslovaške neodvisnosti. Češkoslovski ne sme biti izpostavljena nobenemu pritisku od zunaj.

Globok vtis v Nemčiji

Berlin, 25. marca. w. Izjave Chamberlaina so bile v berlinskih političnih krogih sprejete z mešanimi občutki. Ne prikrivajo, da je med Anglijo in Nemčijo po dogodkih v Avstriji nastala velika odtujitev, ki je prišla jasno do izraza tudi v Chamberlainovi izjavi. Posebno globok vtis so napravile na berlinske kroge izjave angleškega premiera o Društvu narodov. V Berlinu so Društvo narodov ali kakor pravijo ženevske ligo, smatrali že za končnovojno pokopano, sedaj pa se je izkazalo, da

Senat bo danes končal proračunsko razpravo

Včeraj je v hitrem tempu odpravil celo vrsto resornih proračunov — Zopet so se v veliki meri obravnavale slovenske zadeve in razmere

Beograd, 25. marca. p. Vlada večina v senatu je sinoči poig proračuna finančnega ministristva sprejela tudi proračun državnih dohodkov. Danes dopolnje je senat razpravljaj o proračunih prometnega, trgovinskega in gradbenega ministristva, nadalje o proračunih ministristev za socialno politiko, za pošte, telegraf in telefon, za kmetijstvo ter za telesno vzgojo naroda, popoldne pa o proračunu ministristva za šume in rudnike ter o finančnem zakonu in amandmajih. Debata o finančnem zakonu se bo nocoj, kakor vse kaže, prekinila, tako da bo jutri na kratko govorilo še par vladnih senatorjev, nakar bo senat definitivno sprejel celokupni proračun in finančni zakon za leto 1937-1938. Na jutrišnji seji senata bo poleg tega na dnevnem redu še načrt zakona o razširjenju zdravstvenih ustanov ki ga je narodna skupščina že sprejela. Nato bo tudi zasedanje senata odgodeno za nedoločen čas, enako kakor zasedanje narodne skupščine.

Izmed opozicijskih senatorjev so danes pri posameznih proračunih govorili ponovno senatorji Ivan Pucelj, ki je imel zelo temperamentalna govora zlasti o kmetijskih zadevah in posebej o telesni vzgoji naroda, dr. Andjelinić in dr. Kramer, prvi o dekadenci našega parlamentarizma in o izmišljotinah »Slovenca« gledi njegovih izjavljanj o naših znanstvenih in umetniških ustanovah, dr. Kramer pa o finančnem zakonu kot takem.

V senatu so ob pričetku današnje seje pred prehodom na dnevni red objavili veliko število resolucij, ki so jih posilale predsedstvu senata razne kulturne in nacionalne organizacije iz Slovenije glede naše narodne manjšine na Koroskem. Resolucije so prišle od cele vrste podružnic CMD, od profesorjskega društva, sokolskih organizacij, emigrantskih društev in raznih kulturnih organizacij iz Ljubljane, Maribora, Ptuj, Celja, Jesenice, Kamnika, Kranja, Murske Sobot, Kočevja, Radovljice, Dravograda, Soštanja, Velikih Lašč, Guštanja itd. Peticije v istem smislu so posiljale tudi številni javni delavci.

Prometno ministristvo

Izmed proračunov je bil danes prvi na vrsti proračun prometnega ministristva. Dr. Spaho je dopolnil svoj ekspozit, ki ga je bil imel v narodni skupščini, z nekaterimi podatki o našem železniškem voznem parku in o retnem prometu. Od senatorjev je govoril le Ugrin Joksimović, nakar je bil proračun z glasovi večine sprejet.

Trgovina in industrija

Nato je trgovinski minister dr. Vrbanić podal obširen ekspozit o zadevah svojega resora. Senator Smodej se je po ministrovem govoru oglašil, da bi odgovoril na včerajšnji govor senatorja Pucelja glede »Slovenčev« poročil in izjavljanj o razpravi proračuna vojnega ministristva. V besedni spor, ki je nastal med govornikom in senatorjem Puceljem, je posegel minister dr. Spaho s pripombo, da se mu zdi za malo, da se »Slovenec« toliko citira.

Tudi senator Vaso Glušac je v svojih pripombah o tej stvari ugotovil, da so bile Smodejeve trditve netočne.

Gradbeno ministristvo

Zatem je minister za gradnje Dobrivoj Stošević podal obširen ekspozit. Proračun njegovega ministristva je bil brez debate sprejet z glasovi večine.

Socialna politika

Nekaj več kakor v narodni skupščini je v svojem ekspozitu o proračunu ministristva za socialno politiko in narodno zdravje povedal minister Dragiša Cvetković. Podal je statistične podatke o umrljivosti v državi in ugotovil, da umira pri nas letno po 240.000 ljudi, od teh 35.000 za tuberkulozo in 70.000 otrok. Zdravstvene prilike so potemtakem še zmerom izredno neugodne in je potrebno, da se vsi zavzamemo za nove kredite v prilog ljudskemu zdravju. Govoril je nadalje o delavski socialni zaščiti, o minimalnih mezdah, o nezaposlenosti, o delavskem in nameščenskem pokojninskem zavarovanju.

O proračunu je govoril samo senator dr. Živadin Stefanović, nakar je bil tudi ta resor z glasovi večine sprejet.

Pošte

Proračun za pošte, telegraf in telefon, o katerem je minister Čvrkić podal daljše poročilo, je večina sprejela brez debate.

Kmetijstvo

O proračunu kmetijskega ministristva je podal uvodni ekspozit minister Svetozar Stanković. V razpravi o proračunu je bil prvi govornik novi senator dr. Fran Schaubach, ki se je zavaljal vladni za 63 milijonov, ki jih je prejela Zadružna zveza. Dejal je, da zveza pod prejšnjim režim ni ničesar dobila. Senator dr. Marušić ga je prekinil, da to ni res. Ko je svoj govor zaključil, sta se tako odšla v svrhu po-

jasnil senatorja Pucelj in dr. Marušić. S konkretnimi podatki sta ovrgla trditve dr. Schaubacha. Senator Pucelj je podal tudi obširno strokovno kritiko o poslih kmetijskega ministristva. Omenil je, kako je prišlo do tega, da Maribor ni dobil višje kmetijske šole, kakor je je on zasnoval v času, ko je bil kmetijski minister. Pojasnil je, kako je bila ta šola iz povsem strankarskih razlogov ustanovljena v Bukovem pri Negotinu. Govoril je o modernih metodah v poljedelstvu. Ves senat je njegov govor poslušal z velikim zanimanjem. Proti koncu njegovega govora so nastali manjši besedni spori z ministrom dr. Krekom in senatorjem Smodejem.

O proračunu je končno govoril še senator dr. Dušan Stević, nakar je bil proračun z glasovi večine sprejet.

Sokolstvo

Dopolnje je senat razpravljaj še o proračunu ministristva za telesno vzgojo naroda. Minister dr. Miletić je podal obširen ekspozit. O proračunu se je nato razvnela zelo zanimiva debata. Senator Pucelj je obširno razpravljaj o Sokolstvu, zlasti onem v Sloveniji.

Minister dr. Miletić je odgovarjal senatorju Pucelju in dokazoval, da njegova navdne o preganjanju Sokolstva v Sloveniji niso točne. Res so se pojavili nekateri neljubni primeri, vendar pa je treba vpoštevati, da pri 300.000 Sokolih, kar jih šteje naša država, ne more teči vse tako gladko, kakor bi bilo želeli. Ponoviti pa mora svojo že dano izjavo: Nikomur, še najmanj pa današnji vladi, ne pade na misel, da bi preganjala sokolske organizacije kot taka in to se tudi nikjer ni zgodilo. Sokolstvo mora biti svetlinja za nas vse. Ne sme biti vezano na nobeno stranko, na noben režim in nobeno vladno ker se stranka, režim in vlada spreminjajo. Sokolstvo pa mora ostati vedno eno in isto. Želeli bi bilo, da bi slovenske organizacije končno opustile svoje strankarske spore in se posvatile plemenitemu tekmovalni, ki bi zares v največji meri koristilo nacionalni, telesni in moralni vzgoji naroda. Debata je bila s tem zaključena in večina je proračun ministristva za telesno vzgojo naroda sprejela. Ker je bila ura že 2, je bila seja prekinjena. Nadaljevala se je popoldne ob 6.

Gozdovi in rudniki

Potem je minister za gozdove in rudnike dr. Bogoljub Kujundžić podal ekspozit o poslih svojega resora. O njem sta govorila le senatorja Dušan Djerić in Serafin Krstić, nakar je bil tudi ta proračun z glasovi večine sprejet.

Finančni zakon

Okrog 19. ure se je končno pričela razprava o finančnem zakonu. K razpravi o njem so se prijavili trije govorniki, dr. Grga Andjelinić, dr. Albert Kramer in dr. Lujo Vojnović.

Senator dr. Andjelinić je najprej govoril o dekadenci parlamentarizma v naši državi. Kritiziral je postopanje vladne večine, ki jo molče prehaja preko vseh še tako upravičenih in utemeljenih opozicijskih kritik. Nato je obširno govoril o načinu objavljanja govorov in izjav opozicijskih poslancev in senatorjev. Posledica je, da se zmerom bolj širi takozvana ilegalna literatura. Ugotovil pa moram, da iz naših rok do današnje ni prišla na dan še nobena vrstica, ki bi bila napisana proti državi, proti kroni ali proti državnim ustanovam, pač pa smo se borili in se bomo še proti vsem nepravim pojavom v našem političnem življenju.

Končno je senator dr. Andjelinić ostro obračunal s »Slovencem« zaradi poročila o njegovem govoru. Poudaril je, da mu je »Slovenec« spet enkrat podtaknil namene, ki jih ni imel. Nikakor ni govoril proti Akademiji v Ljubljani. V svojem govoru je samo približno žalostno dejstvo, da se Jugoslovenci zmerom bolj razedinjujejo. Še pred 10 leti smo imeli samo dve akademiji, jugoslovensko in srbsko. Takrat sem predlagal reorganizacijo jugoslovanske akademije v Zagrebu, kateri naj bi se srbska priključila, tako da bi Jugoslavija dobila skupno kulturno-znanstveno reprezentanco. Njegov predlog takrat ni bil sprejet. Danes pa doživljamo, da gremo zmerom bolj narazen. Nikakor pa mu ne prihaja na um, da bi branil Slovenecem ustanovljati samostojno akademijo znanosti, če imajo taki akademiki Srbi in Hrvati. Veliki francoski narod ima le eno akademijo, 14 milijonov Jugoslovenov pa jih rabi tri. In nikjer še ni rečeno, da se ne bo pojavila kje še četrta.

Govor dr. Andjelinića je napravil zelo globok vtis tudi na desničarje.

Končno je nocoj govoril še senator dr. Albert Kramer. Analiziral je najprej finančno plat predložene finančnega zakona, nato pa obširno in podrobno obravnaval pooblastila, ki jih ta zakon daje vladi.

Seja je bila ob 21. končana. Prihodnja bo jutri dopolnje. Govoril bo le še zastopnik vladne večine senator dr. Lujo Vojnović. Že na dopoldanski seji bo potem zaključeno glasovanje o proračunu.

Novi pokojninski zavodi za nameščence v Beogradu, Zagrebu in Sarajevu

Področje ljubljanskega Pokojninskega zavoda ostane neizpremenjeno

Z uredbo od 29. novembra preteklega leta je bilo razširjeno pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščenecv na vso državo, ni pa bilo obenem določeno, kje se bodo ustanovili novi pokojninski zavodi. O tem vprašanju je kr. vlada v četrtki razpravljala na seji ministristkega sveta. Odborila je uredbo o določitvi številnih novih pokojninskih zavodov in njihovih področij. Poizjavi ministra za socialno politiko je s to uredbo vprašanje rešeno na ta način, da se poleg Pokojninskega zavoda v Ljubljani ustanovijo Pokojninski zavodi v Beogradu, Zagrebu in Sarajevu.

Beograjski pokojninski zavod bo vodil posle za področja okrožnih uradov v Subotici, Somboru, Novem Sadu, Petrogradu, Nišu in Skoplju.

Zagrebski pokojninski zavod bo obsegal področja okrožnih uradov v Zagrebu, Kar-

lovcu ter Osijeku, kakor tudi področje okrožnega urada na Sušaku, izvenzemski okraj Kavast, Krk in Rab.

Sarajevski pokojninski zavod bo vodil posle za področje okrožnih uradov v Sarajevu, Banjaluki, Tuzli in za področje okrožnega urada v Dubrovniku, izvenzemski okraj Dubrovnik, Metković, Korčula in Kotor.

Pokojninski zavod v Ljubljani bo obdržal svoje dosedanje področje, to je področje okrožnih uradov za zavarovanje delavcev v Ljubljani in Splitu, okraj Kavast, Krk in Rab in okraj Dubrovnik, Metković, Korčula in Kotor. Poleg tega bo Pokojninski zavod v Ljubljani opravljal v smislu 8. 2. točke 2. uredbe o razširjenju pokojninskega zavarovanja nameščenecv tudi posle zavarovanja nameščenecv pomorskih brodarških podjetij v Jugoslaviji

brez ozira na pristanišče in pripadnost ladje.

Da bi se dosegla čim tesnejša vez med interesi in pokojninskimi zavodi, predvideva uredba ustanovitev poslovalnic novih pokojninskih zavodov v Novem Sadu, Nišu, Skoplju, Osijeku in Banjaluki. Na čelu teh poslovalnic morejo stati posebni odbori, ki jim bo delokrog odredil zakon.

Italijanski propagandni minister v Beogradu

Rim, 25. marca. o. Na otvoritvi razstave italijanskih portretov v Beogradu bo zastopal italijansko vlado minister za propagando Alfieri.

Iz prosvetne službe

Beograd, 25. marca. p. V 6. pol. skupino so napredovali profesorji Lojze Sivec in Ivan Molnar na III. realni, dr. Peter Zavrtnik in Silvester Breskvar na I. realni gimnaziji v Celju ter Boris Rupnik na realni gimnaziji v Celju. Za direktorja drž. mlečarskega zavoda v Škofji Loki je imenovan kmetijski svetnik Srečko Šabec.

Volilna borba v Brežicah

Velescenjeni gospod urednik!

Vljudo Vas prosim, da objavite v Vašem cenj. listu sledeče vrstice:

Vsaka volilna borba prinese nujno s seboj gotovo razgibanost duhov, vendar pa sem vedno smatral, da mora tudi volilna borba biti dostojna in da se ne sme spremeniti v stanje, kjer bi se pustile proste vajeti strastem in instinktom. Od prvega sestanka dalje smo kandidati gospodarske liste to vedno zahtevali od naših pristavev, pa polagali na srce tudi gospodom nasprotnih list, predvsem na našem sestanku v Breznici. Toda vse nič ne pomaga. V zadnjih dneh mi od najrazličnejših strani pripovedujejo somišljeniki, kako so si vzeli nekateri znani in neznani junaki iz nasprotnega tabora mene na piko. Pod mojim županovanjem je izginil neznan kam cel milijon dinarjev mostninskega fonda, jaz sem tisti, ki nasprotujem in preganjam cerkev, jaz sem tisti, ki sem z nosilcem naše liste g. Volčanskim predlagal komasacijo, pa hočem sedaj nelojalno tozadevno krivdo zvaliti na JRZ itd. itd. Toliko grehov mi obešajo dan na dan in tako plemenito tekmujejo nekateri v kraji moje časti, da sem že sam kar vesel, ko vidim, kako vztrajno in v kako velikih porcijah mi krajevo čast, ne da bi se pri vseh teh velikih tatvinah zamoglo opaziti, da mi je le ostalo kaj manj. Le tako naprej! Pri marsikom mojih neznanih klevetnikov bi bilo treba vzeti le pol prgišča časti ali poštenosti, pa bi je že znanjlo; morda tudi pri komu sploh ne bi bilo kaj vzeti...

Jaz nisem malenkosten (to kaže že gori navedeni očitni mi milijoni!) in bi šel mirno preko tega. Le mimogrede omenim, da so ravno tisti dan, ko so začele klevete zaradi milijona, prispeli od državne kontrole v Ljubljani odobreni občinski računi, ki so bili do zadnje pare v najlepšem redu, kar ni morda toliko moja zasluga, kakor zasluga vestnega občinskega blaginjika. Tudi samo mimogrede povem, da sem bil tako protivrski in proticerkveni, da sem dal iniciativo za temeljito obnovitev župnišča, ki je stala težke desetisoče, tako da sem moral tozadevno poslušati očitke od marsikoga, ki je danes zvest pristaja JRZ. Dal sem kot predsednik krajevnega šolskega odbora in meščansko-šolskega odbora iniciativo, da so se gg. veroučiteljem takoj odredile primerne katehetske nagrade in da so se v redu izplačevale. Da bi bil pa jaz, ki sem pri JRZ tako dobro zapisan, pri njej zahteval komasacijo obeh občin, je pa tako debela, da o tem ne maram izgubljati besed.

Tudi »Slovenec« nam daje lekcije, češ da se zadnji čas preveč spitikamo nad tukajšnjim samostanom. Kakor je ta lekcija navidez nedolžna, pa mi je vseeno poglala kri v glavo. Te besede so me podučile na grob način, kako se pri nas plačuje kavalirstvo.

Tukajšnjemu samostanu sem bil namreč jako po volji, dokler sem jim izkazoval usluge in dokler niso bile razpisane zadnje občne volitve. Saj sem samostan celo zastopal, pa sem mislil, da vršim dobro delo, ako mu nič ne računam. Toda čim sem pri volitvah kandidiral kot nosilec liste, je bilo vse to na mah pozabljeno in častiti očetje in bratje tukajšnjega samostana so po vrsti oddali svoje glasove proti meni. To sem se skušal nekako razumeti, nisem pa mogel razumeti par tednov kasneje očitka, ki ga je naslovil na moje osebo v moji odsotnosti pred. o. gvardijan, ko me je naravnost prštel med pogane, ki sovražijo katoliško cerkev. Bil sem frapiran, ker tega pri vseh svojih študijah in izpitih kratko malo nisem mogel razumeti. No, pa se je zadeva kmalu pojasnila. Na moje vprašanje je prečistiti o. gvardijan lansko leto na Veliko soboto podal pismo in v lastnorčno podpisano izjavo, da je »te besede govoril le iz politične mržnje in ne da bi za tako grobo kleveto imel le najmanjšega povoda«. Po vrhu se mi je zavalilo, da sem mu odpustil obsodbo po posvetnem zakonu, obenem pa me je pooblastil, da to njegovo izjavo lahko objavim.

Celo leto se je nahajala ta izjava v moji žepni blaginji. Hotel sem biti kavalir bolj, kakor so drugi proti meni, in je nisem maral objaviti. Tudi danes je še ne maram objaviti v celoti. Gornje sem pa prisiljen in izzvan omeniti le zaradi tega, da bo dotičnik ki je naslovil lekcijo na nas, kandidate naše gospodarske liste, lahko sam sprevidel, ali sem res jaz tisti, ki se spitikam nad tukajšnjim samostanom in ali ni morda res, da se je samostan spitikal ob mene.

Zahvaljujem se Vam, gospod urednik za uslugo in vztrajam z izrazi odličnega spoštovanja

dr. Janko Drnovšek, odvjetnik v Brežicah.

Volitve v Središču

Pišajo nam:

Pri novi prekomasaciji občin je tudi naša občina dobila v svoj sestav kraja Zgornje Salovce in Godenince. Volitve bodo tudi pri nas v nedeljo 27. t. m. V zadnji devitki »Slovenskega gospodarja« in »Domovine« sta izšla dopisa, ki sta res precej različna, a oba agitirata za listo, katere nosilec je g. Kovačič Andrej iz Obrežja. V »Slovenskem gospodarju« poziva članar

Tako izgleda

ASPIRIN

SPREDAJ ZADAJ

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

članeJRZ, naj vsi soglasno volijo to listo, v »Domovini« pa poziva članar napredne volitve, naj volijo omenjeno listo, češ, da je treba že enkrat obračunati z »mogočnik«. Članar v »Slovenskem gospodarju« trdi nadalje, da so ti ljudje, ki vodijo občino danes, krivi, da je središča občina iz ene najbogatijih postala najsiromašnejša. Gotovo je pozabil, da ima Središče danes podobno in da deležniki zdaj sami upravljajo svoje imetje, kar je prej delala občina. Nadalje govoriti o tej zadevi bi bilo odveč.

Ugotavljamo le to, da je lista g. Kovačiča kompromisna lista JRZ in nekaterih matkovcev, dočim je nosilec napredne gospodarske liste dosedanjí središki župan g. Anton Kolarič. Leta 1933. je poteklo 500 let, odkar so naši občini bile priznane trške pravice. Nikdar ni vodil občinskih poslov v naši občini bolj priljubljen župan kakor je g. Kolarič. Naša občina je edina v ptujskem srezu, ki je vedno in tudi 25. oktobra 1936, potrdila svojo tradicijo. Stori la bo to tudi 27. marca, ko bodo vsi zavedni občani volili listo g. Antona Kolariča.

Gospodarstvo

Valutne težkoče v Avstriji

Zamenjava avstrijskih šilingov za nemške marke na podlagi določenega ključa je stavila na dnevni red številna valutno-tehnična vprašanja, zlasti tam, kjer gre za terjatve in dolgeve med Avstrijo in drugimi državami. Poročali smo že o težkočah, ki so nastale v našem plačilnem prometu z Avstrijo zlasti v pogledu tečaja šilinga in o nujni potrebi, da se vprašanje likvidacije avstrijsko-jugoslovanskega klirringa čimprej uredi.

Razne valutno tehnične težkoče pa so nastale tudi v Avstriji sami. Pri določitvi zamenjalnega ključa med šilingom in marko je nekako upoštevana dejanska devalvacija nemške marke, ki bi bila po zlati pariteti vredna več nego 2 šilinga, medtem ko je sedaj določeno razmerje 1,5 šilinga za 1 marko. To novo razmerje morda ustreza razmerju kupne moči šilinga in marke, ne upošteva pa okolnosti, da Nemčija še vedno zadržuje fikcijo zlate marke. Tuje devize notirajo v Nemčiji kakor da bi bila marka še vedno na zlati pariteti. Nemčija si pri prometu z inozemstvom pomaga tako, da izvoznikom, ki dobivajo razmeroma nizke tečaj za izvozne devize od prometa z neklirirskimi državami, plačuje posebne izvozne premije. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji in po uvedbi novega zamenjalnega ključa bo morala Nemčija postopno uvesti sistem izvoznih premij tudi za avstrijsko področje ali pa bo morala razlike izravnati na drug način.

Drugo vprašanje, ki zelo zanima avstrijske izvoznike, se tiče starih terjatev avstrijskih izvoznikov, ki se glasijo na tuje valute. Avstrijski izvozniki so doslej dobivali na primer za dolar 5,33 šilinga. Glede na razširjenje nemških deviznih predpisov na avstrijsko področje bodo morali avstrijski izvozniki v bodoče pri vnovčenju teh starih terjatev prodati dolarje po oficelnem berlinskem tečaju in bodo za dolar dobili le 248 marke ali 3,72 šilinga nasproti dosedanjemu izkupičku 5,33 šilinga. Razlika je torej prav znatna. Zato je razumljivo, da se avstrijski gospodarski krogi trudijo doseči v tem pogledu čimprej razširjenje. Po vestih iz Berlina bodo potrebni posebni ukrepi, da se tečajne razlike izravnajo. Po teh informacijah pa ni pričakovati, da bo to vprašanje rešeno generelno. Urejeno bo ločeno za posamezne panoge avstrijske izvozne industrije in za posamezne tuje valute.

Po naglem dvigu zopet padec klirirškega šilinga

Glede tečaja avstrijskega šilinga na naših borzah je zadnje dni prišlo znova do občutnega preokreta. V prvih dneh po priključitvi Avstrije z Nemčijo je na naših borzah tečaj šilinga zdrknil na 8,05-8,10 Din za 1 šiling. Po objavi zamenjalnega ključa se je pričel naglo zopet dvigati in se je preteklo sredo povzpela na 9,20-9,25. »Jutro« je v četrtkovi številki opozorilo v članku »Koliko je vreden šiling« na okolnost, da je pri nas tečaj klirirške marke prekomerno visok in da zaradi tega ne smemo enostavno na podlagi nove relacije nasproti šilingu sklepati, da mora biti tudi šiling dražji. Vrh tega pa je pričakovati

Borze

25. marca

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Na zagrebški borzi so v privatnem klirringu avstrijski šilingi znatno popustili in so se trgovali po 8,75 (v Beogradu po 8,5250), angleški funti so bili zaključeni po 238 in grški boni po 29,125. Nemški klirirski čeki stanejo v Beogradu in Zagrebu 14,43.

Na zagrebškem efektuem tržišču je bilo za vojno škodo pri mrtvi tendenci povprasevanje po 462 (v Beogradu promel po 467,50 — 468,50). Zaključki pa so bili v 7% stabilizacijskem posojilu po 97 in v 7% Blairovem posojilu po 89,50.

DEVIZE

Beograd, Amsterdam 2405,16 — 2419,75. Berlin 1742,08 — 1755,91. Bruselj 731,60 — 736,65. London 215,39 — 217,44. New York 4316 — 4352,62. Pariz 132,83 — 134,33. Praga 151,93 — 153,04. Trst 227,94 — 231,03.

Curih, Beograd 10. Pariz 13,36. London 21,6425. New York 436,75. Bruselj 73,4150. Milan 22,95. Amsterdam 241,25. Berlin 174,90. Dunaj 62. Stockholm 111,5250. Oslo 108,75. København 86,6250. Praga 15,25. Varšava 82,10. Budimpešta 80,25. Atene 3,95.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 162 den. 4% severne agrarne 60 den. 4% agrarne 59,50 — 60. 6% bežnjaške 91 — 91,50. 6% daljn. agrarne 89,50 — 90. 7% stabiliz. 97 — 97,50. 7% invest. 99 — 100. 7% Drž. hip. banka 99 den. 7% Blair 89,50 — 90. 8% Blair 96 — 97. dolnice. Narodna banka 7300 den., PAB 212 den., Trbovelj-

ška 200 — 220. Gulmann 65 H. Sečeraša Osijek 110 — 135. Dubrovnika 385 — 415. Oceania 600 den., Jadranska 370 — 405.

Beograd. Vojna škoda 468,25 — 468,75 (467,50 — 468,50), za april — (467). 4% agrarne 61 den., 4% severne agrarne 61 den., 6% bežnjaške 92,50 — 92,75 (92,50), 6% daljn. agrarne 91,50 — 92 (91,50), 7% stabiliz. 98,50 den., 7% invest. 99,75 den., 7% Blair 89,50 den., 8% Blair 94,50 den., Narodna banka 7350 bl., PAB 218 — 219.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 25. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 87, za julij 83,75, za sept. 84,625; koruza: za maj 60,375, za julij 62,25, za sept. 63,25.

+ Novosadska blagovna borza (25. t. m.). Tendence naspremenjena. Pšenica: (78 — 79) kaš baška 176 — 179; sremenska 175 — 178; baška polska 178 — 180; slavonska 177 — 179. Koruza: baška 97 — 98, banatska 94 — 95. Oves: baški 131 — 133; sremski 132 — 134; slavonski 135 — 137. Ječmen: baški in sremski 63/64 kaš 142,50 — 145. Moka: baška in sremenska »Og.« in »Org.« 272,50 — 282,50. »2.« 252,50 — 262,50. »3.« 232,50 — 242,50. »4.« 212,50 — 222,50. »7.« 192,50 — 192,50. »8.« 117,50 — 122,50. Otrubi: baški in sremski v vrečah 94 — 99. Fižol: baški in sremski 187,50 — 192,50.

BOMBA2

+ Liverpool, 24. marca. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za marec 4,79 (prejšnji dan 4,76), za junij 4,85 (4,82), za sept. 4,93 (4,90).

Ljubljana naj se razgiblje

Mnogo koristnih predlogov na anketi, a vsepovsod je potreben denar!

Ljubljana, 25. marca.

Včeraj smo v »Jutru« na kratko poročali o anketi na mestnem magistratu glede požitve tujkega prometa. S tem vprašanjem se je bavil mestni turistični odbor, ki se je izjavil za organizacijo večjih prireditve, ki ne bi zahtevale prevelikih investicij, bile naj bi pa toliko privlačne, da bi pritegnile čim več tujcev. Splošno je znano, da Ljubljani manjka živahnosti in da tujcu nimamo kaj nuditi. Ankete so se udeležila številna zastopstva zlasti naših glasbenih, slikarstvenih, tujko - prometnih, splošnih in kulturnih organizacij, ki s svojimi prireditvami pritegnejo največ tujcev. Zupan je za uvod podal o tem vprašanju nekaj misli.

Edina večja tujko-prometna ustanova je ljubljanski velesejem, ki je prinesel našemu mestu že lepe dobičke. Mestna občina je zaradi nekaterih uspešnih gledaliških predstav na prostem prišla na misel zgraditi stalno letno gledališče; po splošni sodbi pa tivolsko gledališče ne ustreza zahtevam. Znano je prizadevanje za tako imenovano »slavnost treh dežel«: Slovenije, Koroške in Gorike, ki naj bi obstajala iz razstav slik teh ozemelj, raznih glasbenih točk in sportnih prireditev. Zamisel pa je padla v vodo, ker je Beljak, ki je sprožil idejo, vztrajal, da bi bile prireditve le v Beljaku in torej Ljubljana ne bi imela od tega neposredne koristi. Tu je načrt kapelnika Štrifota o ustvaritvi mednarodne arene za mednarodne opere, kjer naj bi sodelovali najboljši godbeniki Jugoslavije, obenem pa bi nastopale še češkoslovaške, italijanske in nemške skupine s svojimi najboljšimi dirigenti, solisti in režiserji. Festival naj bi obsegal stare in nove opere. V ta namen bi bila potrebna velika dvorana za najmanj 2000 ljudi. Načrt je dober, zvezan pa je z ogromnimi finančnimi zahtevami.

Velesejem gradi dvorano

Obnovile naj bi se veselice in prireditve, ki so bile že v stari Ljubljani, zlasti baklade in vožnje v okrašenih čolnih na Ljubljani. Obnovilo naj bi se jurjevanje na Gradu v velikem obsegu. Predpustni korzo bi znatno razgibal Ljubljano. Za večje koncertne prireditve nimamo primerne dvorane, obstoja pa že načrt, ki naj nudi nadomestilo. Ljubljanski velesejem namerava zgraditi na svojem razstavišču dvorano, 3 in pol krat večjo od unijske, ki bi lahko služila tudi drugim prireditvam. Tako dvorana je Ljubljani nujno potrebna in bo treba najti sredstva za uresničitev te misli. V poletnih mesecih se bo treba vrniti k gledališkim predstavam na prostem. Ako Tivoli ne ustreza, bi bil morda Grad primeren za predvajanje zgodovinskih oper in dram. Sploh bo treba Grad bolj izrabiti po zgledu drugih mest. Pomembne bi bile prireditve folklorne značaja, kakor raj pod lipo, zljaska svatba, stehvanje, pri čemer naj bi se zlasti pazilo na pristnost narodnih noš in na pravičen jezik. Nemara bi kazalo obnoviti festival slovenskih plesov. Primerne bi bile tedenske prireditve, kakor ustanovitev »slovenskega tedna« v poletni sezoni z izključno slovenskim obelježjem in sicer predvajanjem slovenskih oper, dram, koncertnih del knjig, razstav slovenskega slikarstva in kiparstva in predvajanje značilnih narodnih plesov in običajev. Na ta način bi pritegnili mnogo tujcev v Ljubljano.

Letoviščarsko mesto

Največ zanimanja je zbudil predlog ravnatelja velesejma dr. Dularja. Govornik je najprej ugotovil, da delamo v tujko prometnih vprašanjih brez načrta in brez pomembnejših sredstev. Ljubljano bi bilo treba urediti v letoviščarsko mesto, za kar imamo vse pogoje. Zasedovati bi bilo treba dve smeri: letoviščarjem in tujcem, ki že prihajajo v Ljubljano nuditi več udobnosti, zabave in priležnosti, prirejevali v točno določenih terminih posebne kulturne in zabavne prireditve in nanje opozoriti tuje s smotno propagando in jih s posebnimi olajšavami privabiti v Ljubljano. Za prvo so potrebne solidne cene v gostilnah s prvovrstno postrežbo, dobri hoteli, promenadni koncerti, senčni vrtovi, večerna glasba in petje društev v večjih lokalih, umetniški ogenj, baklade na Ljubljani, sportne prireditve, zabavišče z varietetnim sporedom in drugo. Za to bi bili potrebni dobri ilustrirani projekti v raznih jezikih s sporedom za celo letoviščno sezono. Drugi predlog je težje izvedljiv, zlasti zaradi negotovih vremenskih prilik. Zato nam je potrebna krita dvorana, kamor bi lahko spravili veliko število gledalcev.

Pomladne senzacije iz Prlekije

Bela prikazen — Hrasti padajo — Prireditve

Ljutomer, 25. marca.

Pomladno sonce in sprotni vetrovi ne bode samo zemlje iz zimskega spanja, ampak tudi ljudi in njihovih fantazij. O tem priča najnovejša »storija«, ki kroži po Ljutomeru in okolici ter je našla že mnogo zvestih vernikov. To vam je »grozovita povest« o belem konju, ki plasi vsak večer bojazljivce tam za Sršenovim logom. Nekdo ga je že videl: v mraku, ko gredo ljudje z dela, ki je povsod pričelo, se prikazuje in skače po zeleni trati, včasih se tudi pase, torej ni zgolj duh, ampak potrebuje tudi običajne kongske hrane. Potem pa nenadoma izgine, kakor da se je udrl v zemljo.

To je vse in nič več. Nič romantike! Na njem ne sedi brezglavi vitez naših otroških let, tudi ne žaljučja grajska gospodična — samo gol belec dirja in skače tam po travnikih med Sršenovim in Hujbarovim hrastom. Ljudje ga hodijo gledat, največ je žensk in otrok, pa tudi moški so vmes. Na jezcu za Singojvevo usnjarno stoji v skupinah ob ščavnici navzgor in »zoli« v naraščajoči mrak. Stiti pa ne smejo na križpotju, drugače ne vidijo nič. No nam se zdí, da stoji vsi na nevidnih križcih, ker dva človeka obenem ga še nista zgedala nikoli — eden sam pa se lahko zlaže, kakor mu je drago. Ta-

proti malenkostni vstopnini. Uprava velesejma se bavi z mislijo gradnje velike razstavne dvorane z moderno opremo, centralno kurjavo, parketom, ustrezajočo zakonom akustike, ki bi bila uporabna za najrazličnejše prireditve večjega obsega. S podporo merodajnih činiteljev, bi se dal načrt — taka zgradba bi stala okoli 1.000.000 din — uresničiti že letos. Velesejska uprava še nima načrtov, pač pa dva idejna osnutka arh. Mesarja in inž. arh. Severja. Dvorana bi merila v dolžino 45, v širino 30 m in bi torej razpolagala s 1350 kv. metri prostora in posebej še s stranskimi prostori. Sprejela bi lahko 3500 sedežev, za zborovanja pa bi stalo našlo prostora 6000 oseb.

Fotografije, nov paviljon, gledališče in drugo

Dober predlog je stavil zastopnik Fotokluba g. Böhm. Mednarodne fotografske razstave so najboljše tujsko prometno sredstvo. Potrebni pa so primerne razstavni prostori, ker Jakopičev paviljon že dolgo ne ustreza zahtevam. Ljubljana ne razpolaga s prospekti z dobrimi slikami. Zlasti pa nam manjka reprezentativni album, ki bi prikazal vse lepote in mišnosti našega mesta. Imeli smo že vrsto lepih prireditev, od katerih pa nimamo nobenih dobrih slik. Zato bi morali ustanoviti nekakšno osrednjo zbirko slik, ki bi jih lahko nanizali v propagandni album. Z diapozitivi bi na primer predvajali njih lahko stalno seznanjali tujce z našim mestom.

Oton Zupančič je opozoril velesejsko upravo, da bi pri gradnji dvorane upoštevala možnost gledaliških predstav. Tudi na Gradu bi se dale oživitviti prireditve, treba pa naj olajšati dostop. Predsednik SPD dr. Pretnar je omenil, da letno poseča planinske kočje okoli 10.000 inozemcev, ki pa ne pridejo v Ljubljano. Pritegniti bi se jih dalo z ustanovitvijo planinskega muzeja, ki naj bi vseboval planinsko sportno področje, fauno, floro in planinsko fotografijo. Tivolski grad bi se dal kaj lahko spremeniti v tak muzej.

Razstava v Jakopičevem paviljonu otvorjena

Zbudila je takoj prvi dan zadovoljivo pozornost

Ljubljana, 25. marca.

V Jakopičevem paviljonu je bila danes dopoldne ob 11. otvorjena prva letošnja pomladna umetnostna razstava. Njena prva posebnost je bila ta, da svečane otvoritve sploh ni bilo. Čim so bile vse tri sobe napolnjene s slikami in primerno urejene, so se začeli zbirati povabljeni, a povabljeni so seveda prav vsi, ki jim je količjak do slovenske upodabljačije umetnosti.

Zbrala se je takoj prvo uro prav številna družba prijateljev naših likovnikov in vrsta likovnikov samih, ki so kritično in zadovoljno motrili po številu razstavljenih del zelo bogato in po kvaliteti prav zanimivo razstavo. Stene glavne dvorane je napolnil Miha Maleš s številnimi svojimi lesorezi in linorezi kakor tudi z vrsto svojih novejših keramičnih umetnin. Razen

glavne dvorane ima Miha še vrsto svojih grafičnih del v sosednjih dveh sobah. Zastopane so prav vse njegove dosedanje zbirke, da lahko to razstavo smatramo prav gotovo za kolektivno reprezentacijo grafičnega Mihe Maleša.

V levi dvorani vzbujajo posebno pozornost grafični deli, ki s svojo barvno živahnostjo poživljajo celotno razstavo. V desni dvorani pa so umetnine slovaške goste Mikulaša Galonde iz Bratislave: vrsta koloriranih risb in ilustracij in drugih grafičnih umetnin v originalni tehniki. Sodobna celotna razstava pritiče našemu umetnostnemu kritiku. Prav gotovo pa razstava zasluži pozornost tmeboj, ker se lahko vsakdo tudi seznanji z načinom ustvarjanja lesoreza in linoreza. Sodeč po zanimanju, ki se je pokazalo takoj prvo uro, bo razstava deležna zadovoljivega obiska.

Akademsko izobražene žene se premalo zanimajo za svojo zvezo

Ljubljana, 25. marca

Pod predsedstvom prof. Olge Grahorjeve je bil snodi v klubi sobi kavarne Union občni zbor Zveze akademsko izobraženih žen z običajnimi poročili odbora in volitvami. Prisostvovalo mu je poleg zastopnice sekcije JZZ g. Minke Govekarjeve proti pričakovanju dostojno število akademsko izobraženih žen, predvsem članice in tudi takih, ki so se vsaj ob občnem zboru spomnile, kam prav za prav po svoji stanovski pripadnosti spadajo.

Poročili tajnice prof. Ljube Kozinove in blaginjske prof. Maše Lebnove sta bili dokaj skromni — primerno temu, kolikor je bilo za njimi društvenega dela, o katerem bi se dalo poročati. Značilno je, da je morala tajnica v svojem poročilu poseči za tri leta nazaj. Iz poročila je izhajalo, da je v Sloveniji okrog 150 akademsko izobraženih žen, da pa članstvo ne dosega niti števila 30, in še to takega članstva, ki se komaj kaj briga za življenje v stanovski organizaciji. Toliko, da se odbor enkrat na mesec shaja k sejam, v vsej pretekli poslovni dobi pa je bil organiziran le en širši sestanek. Jasno je, da se morejše sestanki in kake akcije uspešno organi-

zirati samo ob temeljitem zanimanju članstva. Če tega ni, se pač zgodi, da kljub najboljši volji in sposobnosti odbora ne more priti do življenja v organizaciji. Prof. Kozinova je navajala za vzrok mrtvila razno dušnost, mestoma celo negativno držanje akademsko izobraženih do organizacije. Kvarni vpliv takega zadržanja se bolno odraža predvsem v primerih, ko gre za boj za stanovske interese. Edino brezposelnost so bile tiste, ki so se za društvo zanimalo, to povečni takrat, ko se je pojavila kakšna nevarnost, druge pa so bile v najboljšem primeru ravnodušne, menda, ker jim samo od sebe brez organizacije dobro gre. Pohvala, ki je na občnem zboru padla na račun večje stanovske zavesti tovarišic v Zagrebu in Beogradu pri nas ne bi bila na mestu.

Tako društvo ni bilo v stanju, da bi bilo organiziralo samostojne akcije in se je moralo omejevali pač na sodelovanje v drugih, posebno ženskih organizacijah, kjer ima svoje stalne zastopnice. Stalno pa je vzdrževalo stike s svojo centralno stanovsko organizacijo, preko katere je včlanjeno v mednarodni organizaciji akademsko izobraženih žen. Preko te internacionale ji

Poceni

prati se pravi:

perilo zaupali Izdatnemu Schichtovemu terpeninovemu milu. Schichtovo terpeninovo milo se obilno peni tudi če le prav malo namilite perilo in ga tudi tedaj temeljito očisti.

SCHICHTOVO

TERPENTINOVLO MILO

pere bleščeče belo!

je bilo tudi mogoče, da pomaga svojim članicam do stipendij za izpopolnjevanje študija v inozemstvu. To je posebna ugodnost spričo dejstva, da naša država ne razpisuje nobenih posebnih stipendij za akademikarke.

Nameste starega odbora, ki je odločil svoje dokaj neveljavne funkcije, je bil izvoljen nov odbor pod predsedstvom dr. Angele Piskernikove, sodelovale bodo podpredsednica dr. Valjavec iz Maribora, tajnica prof. Maša Lebnova, blaginjska prof. Milena Premru-Mohoričeva, odbornice prof. Dora Vodnikova, prof. Fifa Perparjeva in dipl. fil. Vida Šturmovca ter revizorke dr. Grossmannova in dr. Šimenčeva. Za stalno zastopnico v sekciji Jugoslovske ženske zveze je bila izvoljena prof. Silva Exlova.

Staremu odboru je bil na predlog revizorke dr. Grossmannove soglasno izglasovan absolutorij s pohvalo, ki ga je revizorka utemeljila z razlogom, da je pohva-

la odboru za njegovo prizadevanje tem bolj na mestu, ker si je prizadeval, da je društvo ob tolikem nezanimanju članstva vsaj životvarilo, če že ni moglo živeti. Ob enem pa je bila na njen predlog izrečena tudi graja vsem tistim članicam, ki poznajo društvo samo tedaj, kadar ga potrebujejo. Manjka pa jim prave zavesti, da bi morala predstavljati organizacija akademsko izobraženih žen prav za prav elitno žensko društvo, ki bi moralo biti prvo na mestu, kadar gre za ženske pravice, njih interese in blaginjo.

V debati o samostojnih predlogih je bila soglasno izražena želja, da bi društvo kljub notranjim in zunanjim oviram poživilo svoje delovanje: z rednimi mesečnimi sestanki in referati članic. Ne samo v interesu akademsko izobraženih žen, temveč celotne ženske stvari je želeli, da bi ta organizacija zvozila s slepega tira, na katerega jo je zapeljalo pomanjkanje stanovske zavesti članic akademskega stanu. —kn—

Ustanavlja se društvo »Masaryk«

Ustanovni zbor bo jutri v Beogradu

Beograd, 25. marca.

Združenje z imenom Masaryk bo to nedeljo ustanovljeno v Beogradu. Ustanovni skupščina bo ob 9. v slavnostni dvorani Sokola kraljevine Jugoslavije, Prestolonaslednikov trg 34. Po nagovoru bo dr. Nikola Vučetić, predsednik pripravljene odbora, poročal o novem združenju, nakar bodo sledile volitve odbora.

Kakor navajajo pravila je namen novega društva Masaryk razvijati in jačati v zasebnem in javnem življenju našega naroda duh resnice, pravice, vestnosti, točnosti in dolžnosti, poštenja, človečnosti, strpnosti, vzajemnosti in sodelovanja, naprednosti in prosvetnosti, in to na osnovi vrlin, katere odgovarjajo duhu našega naroda. To se bo izvajalo s širjenjem in uporabo Masarykovih idej in metod, katerih se je Masaryk uspešno posluževal v svojem obsegu korstnem delu. Da bo društvo Masaryk lahko dosegalo svoje namene, bodo njegova sredstva: sestanki članov, predavanja, konference, diskusije,

ankete in druge prireditve, kakor tudi izdajanje časopisov, brošur, knjig, organiziranje strokovnih in narodnih knjižnic in sodelovanje z vsemi društvami in ustanovami, s katerimi lahko društvo Masaryk skupno dosega svoje namene. Član društva je lahko vsaka fizična in pravna oseba, katere sprejem odobri upravni odbor društva. Vsaka oseba prevzema obveznost, da bo delala v duhu in smislu društvenih pravil. Po svojem delu in po svoji priložnosti ne sme ravnati proti navedenim ciljem. Politika se v društvu ne sme vnašati.

Društvo Masaryk bo imelo v vseh mestih kjer se zbere najmanj 10 članov svojo podružnico, ki se bo imenovala »Kolo društva Masaryk«. Čim bo društvo Masaryk začelo izdajati svoje glasilo, bodo vsi člani kola dobivali glasilo brezplačno. Pripravljalni odbor, v katerem je vrsta uglednih mož iz Beograda, zagotavlja, da bo delo društva Masaryk polno ljubezni in požrtvovalnosti brez vsake osebnosti, popolnoma posvečeno narodu in državi.

Spet požar v Bohinjski Bistrici

Požrtvovalni gasilci so spet rešili vas

Bohinjska Bistrica, 25. marca

V sredo ob pol treh popoldne je nenadno izbruhnil požar sredi vasi in sicer pri posestniku Jožetu Urbanu, po domače pri Kmetu. Goreti je pričelo v gospodarskem poslopju in mahoma je bilo vse poslopje v plamenu.

Plat zvana, lokomotiva na kolodvoru, siredna na žagi Impaksa, so alarmirali prebivalstvo bližnjih vasi. Bistriški gasilci so bili sila hitro na mestu, z dvema cevema so začeli brniti sosednje domačije. Že se je vžigalo pri Vandrovcu, na drugi strani pa Urbanova hiša. Kmalu so prihiteli tudi gasilci iz Kamenja, Nemškega Rovta, Nomenja in Očesnice, vsi z motorkami. Tako je bil požar v dobri uri lokaliziran. Gospodarsko poslopje je prislonjeno ob hro trgovec Butkovića, ki pa ima k sreči požarni zid, in ta je ob marljivosti gasilcev mnogo pripomogel, da se ni ogenj razširil na ostala poslopja.

Kako je nastal požar, tega zaneskrat še ni bilo mogoče dognati. Posestnik Urban trpi veliko škodo, ki ne bo krita z zavarovalnico. Pogorelo mu je 20 m dolgo poslopje, vsa klaja za živino, mnogo gospo-

darskega orodja, zavarovan pa je komaj za 13.000 din. To je v 14 dneh že drugi nepojasnjeni požar v naši vasi. Kaj zmore gasilski požrtvovalnost v takem obupnem položaju, se je pokazalo ravno takrat, ko bi sicer bilo lahko pogorelo pol vasi. Občine in gospodarski odbori, skrbite, da bodo gasilci primerno opremljeni. Kadar potrkajo gasilci na vrata, gospodar, ne odpodi ga: kar daš, daš zase in za svojo vas.

Zavoljo golobov nož pod rebra

Novo mesto, 25. marca.

Res raznoliki so med našim milim narodom vzroki pretepev. En tak nenavaden vzrok velja tu zabeležiti. Nekje na Dolenjskem sta se dva posestnika zadnji čas grdo gledala zaradi golobov. Lojzetovi golobje so gnezdili na Antonovi hiši. Zato so Lojzetovi otroci vedno hodili k Antonovi ogledovat gnezda. Anton se je zaradi tega vedno jezil, menci, da hodijo otroci krast na podstrešje. Šel se je pritožiti k Lojzetovi ženi, ki je bila sama doma. Seveda je nastal vrišč in prepir. Anton je udaril Lojzetovo ženo, kar je za seveda požarila svojemu možu, čim se je vrnil domov. Lojze je nato komaj čakal prilike, da se znesel nad Antonom. Ko sta se kmalu nato srečala na travniku, sta si bila brž v lasih. Vrgla sta se po tleh in tedaj je Anton izlekel nož, pa je Lojzeta primerno in precej globoko pobožal po trebuhu. In med tem ko se je Lojze zvijal od bolečine, je Anton zmagovalno zbežal domov. Lojzeta so nato poiskali domači in sosedje ter poskrbeli za prevoz v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu, kjer upajo nevarno ranjenemu posestniku rešiti življenje.

MALA SLIKARICA

— Pokaži no, Jerica, kako si nastikala hčo. Oho, lepa je, dimnik ima tudi in kadi se iz njega. Zakaj si pa naslikala zelen dim?

— Veš, očka, tam prav zdaj kuhajo špinac.

AFORIZMI O LJUBEZNI IN ZAKONU
Slabost moža je njegova slabost. Slabost žene je njena moč. — Zakon je tako stanje, ki more preudarnega moža napraviti lahkomišelnega, lahkomišelnega pa preudarnega. — Najbolj neumna žena ima dovolj razuma, da preslepi še tako razumnega moža. — Ženska, ki ne ljubi, ni zdrava. Ženska, ki se zaljublja, je bolna.

»Vidite, to je moj prijatelj iz mladosti. Rasla sva tako rekoč skupaj...«
(Politikene)

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

**Železnato
KINA-VINO**

**ZA OKREPITEV SLABOTNIH,
SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV.**

12 VRSNI OKUS

Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah: litrska steklenica Din 77,—,
politrska Din 48,—, četrtlitrska Din 32,— Reg. S. br. 3290 od 24. II. 1933

Domače vesti

* **Zbor koroskih borcev v Litiji.** Vse bivše borce, ki so sodelovali pri osvoboditvi Litije, na naši severni meji, opozarjamo, da bo članski sestanek 27. t. m. ob 9. dopoldne v restavracijski prostorih »Stribar« v Litiji. Tovariši! Borci! Udeležite se polnoštevilno prvega sestanka, na katerem bo poročal delegat glavnega odbora iz Ljubljane. Pridite, da si po dolgih letih ponovno obudimo spomin na ono dobo, ki nas je zvezala v resnično in zvesto tovarištvo! — Legija koroskih borcev.

* **Parlament slovenskih lovcev.** Kakor nas obvešča Zveza lovskih društev v dravski banovini, bo njena letošnja glavna skupščina, doslej tretja, v nedeljo dne 3. aprila ob 10. dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Razen delegatov prisostvujejo glavni skupščini člani zveznega odbora in oba računski pregledniki. Na dnevnem redu je poleg poročil funkcionarjev in volitev tudi odločitev krajevnega odbora društva Krško in Trbovlje ter sklepanje o samostojnih predlogih, ki jih je treba priložiti vsaj 8 dni pred skupščino.

* **Vsem slovenskim književnikom.** Društvo slovenskih književnikov v Ljubljani se je letos glede na zakon o avtorskih pravicah preobrazilo in je zato v interesu vsakega slovenskega književnika, da se prijavi za člana društva. Ker ima društvo v načrtu izvesti centralno zaščitno organizacijo za vse slovenske književnike, bo imel zato vsak član vse pravice in ugodnosti, ki jih društvo že ima in ki si jih bo na osnovi spremenjenih pravil v korist svojih članov pridobilo. Prijave pošljite na naslov: Društvo slovenskih književnikov v Ljubljani, Bleiweisova cesta 48-II.

Za spomlad

po zmernih cenah, svilen

charmeuse bluze

prinaša MELA — Tyrševa 20

* **Koroski Slovenec,** ki je izšel redno 23. t. m., objavlja izjavo Slovenske prosvetne zveze, ki zavrača razne v tujem časopisu razširjene vesti o razmerah v slovenski Koroski. Ta izjava naglašja, da izjava glasilo koroskih Slovencev »Koroski Slovenec« neovirano. — Prejate dneve opisuje dopis iz Borovlj: takole: Rožanci so preživeli v teku zadnjih 20 let zaradi raznih preratov dosti žalostnega. Ni čuda, da je bilo ljubstvo tudi tokrat precej razburjeno in vznemirjeno. Toda izkazalo se je, da je bil zločin precej dobro pripravljen, ker se je izteklo vse brez nasilja in brez žrtve, in bo kmalu zavladel spet mir. — V Svebi je umrla najstarejša občanka, 80-letna Lucija Rurehtova, ki je živelja pri svojem sinu župniku. Starko je šla vsa občina.

* **Obledela obleke barva v različnih barvah** in pletira tovarna JOS. REICH. 1
* **Kje bodo glasovali nemški državljani** iz Jugoslavije. V Primorju niso aneni nemški državljani in nemški turisti, ki so zdaj na potovanju po primorski banovini, so bili obveščeni o glasovanju dne 10. aprila. Naročeno jim je, naj odločitve 9. aprila iz Spilke v Zagrebu, kjer bodo zbrani vsi nemški državljani iz naše države, iz Zagreba se bodo potem skupaj odpravili v Gradec, da tam opravijo glasovanje. 11. aprila se bodo vrnili. Če pa pripade v naše vodo, kakor nemška ladja, bo glasovanje Nemcem na njej izven teritorialnih vol.

* **Bodoče matere morajo skrbeti,** da se izognejo vsaki lenivosti prebavi, posebno zapeti z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenčice. — »Franz-Josefova« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ogl. reg. S. br. 15. 485/35

* **Nevarna bolezen bivšega islamskega verskega poglavarja.** Reis-el-ulema Čaušević je že pred tedni zbolel in je moral iskati leka v sarajevski bolnišnici. Stanje se mu je zboljšalo in pred dnevi je bolnišnico zapustil. Zda pa se je moral spet vrniti v bolnišnico. Za njegovo življenje se boje, ker mu je srce močno oslabevalo. Čaušević prihaja v bolnišnico povpraševati po njegovem stanju.

„Živo orodje“

Vsi vemo, kako je naše delo odvisno od orodja. Tudi naše telo ima svoje orodje zobe. Zato jih moramo ne le varovati, pač pa, kakor z vsakim orodjem, tudi skrbno ravnati z njimi. Predvsem jih moramo čistiti in pravilno negovati. Za pravilno nego dragocenega orodja — zob — pa bi morali rabiti kvalitetno zobno pasto, kakor je Chlorodont. Domači proizvod.

* **Slovenska revolucija naprej.** Veliko pokolenje nas polagoma in skoraj neopazeno zapušta. To so možje, ki so pred 20 leti izvršili veliko nacionalno mislo in se potem v svoji veliki skromnosti javnosti umaknili. Po dolgem bolehanju je umrl Arsen Krišćić eden izmed onih nacionalnih revolucionarjev, ki so bili v znanem bala-luškem procesu leta 1915-1916 z največjo krutostjo obsodeni. Krišćić so zapeli že v začetku svetovne vojne in do osvoboditve je trpel v ječah. V bolnišnici p. o. esu je bil obsojen na smrt, potem pa so mu smrtno kazen izprijeli v 18letno več. Osvoboditve ga je rešilo iz zeniške kaznišnice.

* **Zohje, usta in ustnice** zahtevajo danes največjo pozornost. Nasmehek so gotovo najprivlačnejša točka ženske lepote, ravno tako važna kakor frizura in toaletta. Oči, polt, frizura in nakit poudarjajo, da pridejo usta do pravega zraka. Usta morajo govoriti tudi brez besed! Čar vseh lepoti dovršijo šele vaša nasmešana mlada na usta. Negujte zato usta in zobe! Čista, sveža, dišča usta in sijajni zobje so vaš uspeh — in uspehi Odola.

* **Povišanje rudarskih mezd v Bosni.** Z v jeseni so bila v Sarajevu prva pogajanja med predstavniki centralne rudarske uprave in predstavniki rudarskih organizacij. Razpravljalo se je o izprijenosti delovnih pogojev in o zvišanju mezd. Predstavniki centralne rudarske direkcije so ponujali rudarskim delegatom 12-odstotno zvišanje mezd. Ker so rudarji ta predlog odklonili, so bila pogajanja prekinjena. Zda pa se pogajanja nadaljevala in so predstavniki rudarske direkcije ponudili 12-odstotno zvišanje mezd. V načelu so predstavniki rudarskih organizacij ponudbo sprejeli, imeli pa so še nekatere dodatne predloge. Tako n. pr. so predlagali, naj se rudarjem, ki imajo mala zemljišča, daje deputat samo v premo-gu in ne več v denariu. Dodatni predlogi so bili sprejeti in so delegati že zapustili Sarajevo.

PREZIVITE POMLAD V OPATIJI (Abbazia)

Palace Hotel Bellevue

250 postelj — Leži tik ob morju — Prvovrsten pension od lir 50. — Orkester Poasnila: Wagons-Lits — Vodstvo: E. Kunz

* **Obupana mladina.** V Beogradu so trije mladeniči obrtni vajenci sklenili končati svoje življenje. Prisegli so, da bodo v kratkem času izvršili samomor. Pred nekaj dnevi so enega, ki je bil sin ruskega emigranta in vajenec tipografske stroke, našli mrtvega na Kalemegdanu. Mladi samomorilec je imel pri sebi pismo, v katerem zatrjuje, da si je vzel življenje, ker je spoznal njegovo brezvrednost. Obupana mladina ni več novo pojavlje v sodobnem življenju in žalosten primer bi bil že pozabljen, če ne bi zdaj na strašen način končal svojega življenja najboljši prijatelj mladega Rusa, ki je bil graverski vajenec. Ta mladenič, ki je doma iz Subotice, a je živel že nekaj let v Beogradu, je skočil pod subotički vlak, ki ga je strašno razmesaril. Ko so o vzrokih njegovega obupa vpraševali njegovega prijatelja in vrstnika, ki je doma iz Beograda, je ta izpovedal, da je tretji član mlade družbe, ki se je zarotila proti življenju, in da misli tudi on prej ali slej posnemati zgled svojih dveh prijateljev.

SAMOBIRIVCE

vseh slojev, prosimo, da nam v lastnem interesu z dopisnico javijo svoj točen naslov, nakar sledi brezplačna pošta. Pošiljka. Dopise nasloviti na: KONBINOS, Maribor, pošt. predal 70.

* **Huda kriza je zajela naše pomorstvo.** Prevoz se je v zadnjem času tako zmanjšal, da še ni bilo nikdar toliko parnikov brez posla. V sami La Plati je za preko milijon ton brezposelnih brodov. Več naših brodov so že razprijeli. V splitsko pristanišče je priplul iz Braile rumunski parnik »Indimer Vlastopol«. Ta parnik je prišel iz Južne Amerike prazen v Anglijo, kjer je natovnil premožga za Benetke. Zda pa je prišel v splitsko luko, kjer bo čakal na boljše čase. Poveljnik tega parnika je neki kapitan iz Pelješa, polovico posadke pa tvorijo naši mornarji Rumunski mornarji so že z vlakom odpotovali v Rumunijo. To je prvi primer, da tuje podjetje pošlje svoj brod v razpore v naše vode.

Če prinesete

Vaš film

do 11. ure dopoldne v našo trgovino Vam ga izdelamo še isti dan do 6 ure zvečer. Po pošti vpslane — pošto obratno.

Sveže 26 Šm film od Din 8.— naprej z vračunjenim povečano sliko po Din 10.— Za prvovrstno izdelavo jamci

Foto Tourist Lojze Šmuc

Ljubljana — Aleksandrova cesta 8.

Iz Ljubljane

* **Praznik Marijinega Oznanjenja** je za Jožefovim spet prinesel lep in sončen dan. Se v četrte popoldne, ko se je bilo nebo naglo pooblačilo, smo se nadejali vsaj skromne merice dežja. Za Krimom je bilo temno, kakor ob poletni nevihti, prvi pomladni grom je vrtlo odmeval iz dalje. »Prazno grmenje, pa malo dežja«, so rekli ljudje in vedeli, da tudi topot ne bo nič iz močre, ker se je barometer venomer čvrsto držal. Pod večer se je polagoma zjasnilo, ponoči se je shladilo in po dolgem času je bila na praznik jutraj spet megla nad Ljubljano. Ko se je sredi dopoldneva megleno morje razkldilo, je prišlo sonce in dvignilo praznično razpoloženje. V vse smeri so se že s prvimi jutranjimi vlaki potegnile gruče izletnikov, no kosilu je hitelo vse v bližnjo okolico. Zvečer so se izletniki razgledali srce zadovoljni vračali s kitami pomladnega cvetja v mesto. Pro-mena je bila onoljna nadvse živahna, neži snol je razkazoval letošnje novosti pomladne gospe Monde. Druge že čakajo velike noči, ko se bodo pokazale kakor pre-riena: da ne bo preveč žolosti in nevolj-živnosti bodo te dni pridno trnili moš-niki. Marec že zavija ren že nekaj dni in hvalečni mu homo za letos tako navrženo mogo sonca. Z nesrečnim potkom bo pri-šinel 1. april — pa kaj bi z vračami — že z druzo svojo nedeljo bo prinesel cvet-no nedeljo, za njo pa no težko upakanih dneh velikoga tedna mladini pisane pi-ruhe velikonočnega Veljavnja.

* **Filozofsko društvo** bo priredilo prvi ob 18. v miniralni predavatelni na uni-versni predavatelj »Svet in življenje« z vidu volje. Predaval bo umir. prof. dr. Albert Dargatz, predavatelj jugoslovenske akademi-je smernosti in umetnosti v Zagrebu. — Vabljani ved. ki se zanimajo. Vstop prost.

* **Pevski zbor Glasbeno Matice** ima dvi ob 20. izredno vajo vsega mešanega zbro-

u— **Zadruga rejcev malih živali** se ustanavlja v Ljubljani. Njen namen bo skrbeti za propagando in pouk med ljudstvom, organizirati nova društva, zlasti pa vnov-čevati produkte rejce malih živali. Zadrugo rejcev bodo tvorile rejske organizacije in posamezne osebe, ki so člani kakre rejske organizacije. Zadrugi denar dobi iz 100 din z dvakratnim jamstvom, ki se lahko odplača tudi v dveh obrokih. Pripravljalni odbor pravkar zbira prijave ter jih bo zbral še v aprilu. Če bo s koncem aprila vsaj 100 izjav z vplačanmi deleži, prede pripravljali odbor takoj k ustanovitvi zadruge, sicer pa vrne denar brez odbitka.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 14.15, 16., 19. in 21. uri
SHIRLEY TEMPLE
Sirota mala bogatinka.

u— **Brez požara ni minil večerjanski praznik,** k sreči pa ni gorela hiša, marveč dračje na Šišenskem hribu. Po 16. uri je policijska stražnica iz Šiške obvestila mestne gasilce, da grozi v Šiški gozdni požar. Gasilci so nemudoma hiteli gasiti, toda v tem so že Šiškarji sami odstranili nevarnost. Gorelo je nad Kozlovo dolinico, nad tako imenovanimi Sanci. Požar je gotovo zanetil ogorek cigarete, ki ga je zavrgel nepreviden sprehajalec. Pogoršče obsega sicer par tisoč kvadratnih metrov, toda škoda znaša le par sto dinarjev, ker je gorelo zgolj dračje in trava. Če bo suho vreme še dalje trajalo, bodo ob občani neprevidnosti kadilcev požari pač vedno pogostejši.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 14.15, 16., 19. in 21. uri
SHIRLEY TEMPLE
Sirota mala bogatinka.

u— **Tatovi koles** opredujejo še vedno tu in tam po mestu in če že na policiji ni-majo kaj drugega zapisati, skoro gotovo ne izostane tatvina kolesa. Tako je tudi pred praznikom neki tat oprezoval na Ta-boru in je ob dani priložnosti odpeljal iz-pred kavarne kolo, ki ga je tja prislomil G. Milko Trtnik, ki stanuje na Ambroze-vev trgu 9. Kolo je še zelo dobro ohran-jeno. Lastnik plača onemu, ki izsledi tatu, lepo denarno nagrado.

u— **Slovensko stenografsko društvo.** Ljubljana, javlja, da bo redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom 27. mar-ca ob pol 9. dopoldne v zgradbi Trgovske akademije, Bleiweisova cesta 8. Odbor pričakuje obično udeležbo.

u— **Lepo in dobre moške obleke** lastne-ga izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kune, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Iz Celja

e— **O ženinem delu za narod** bo pred-avala znana pobornica za ženske pravice ga. Angela Vodecova iz Ljubljane v ponedeljek 28. t. m. ob 20. na ljudskem vse-učilišču v risalnici meščanske šole. Pre-davanje bo zanimivo in poučno za vsako-gar, zlasti pa za ženski svet.

KINO UNION
Danes »**TARANTELA**«
z Jeanette MacDonald.

e— **Sokolska mladinska akademija.** Na-raščaj Sokolskega društva Celja I bo pri-redil v soboto 2. aprila ob 20.30 in nedeljo 3. aprila ob 16. mladinsko akademijo v dvorani Sokolskega doma v Gaberju. Cisti dobiček te prve akademije mladega in agil-nega Sokolskega društva Celja I je name-njen naraščanju za zlet v Prago.

e— **Cross-country teč celjske sokolske župe** za moštva se bo pričel jutri ob 10.30 dopoldne na Glaziji v Celju. Naknadne orjave se bodo sprejemale še jutri naj-pozneje do 9.30 dopoldne na Glaziji. Ker je prijavljenih mnogo tekmovalnih moštev, bo prireditev gotovo zelo zanimiva.

KINO METROPOL
»**UŠPAVANKA**«
(Benjamin Gilgi).

e— **Zalostna smrt berača.** Včeraj ob 6. jutrtja so našli na vrtu za pralnico pri hiši G. Kolena na oglu Dečkove ceste in ceste na Ostrožno na Lavi 67-letnega berača Stefana Stomala iz Velike Piscece mrtvega. Kmalu je prispela komisija, v kateri so bili g. mestni zdravstveni referent dr. Podpečan, vodja kriminalnega oddelka po-licijski nadzornik Zavec in višji stražnik Rostohar. Zdravstveni referent g. dr. Pod-pečan je ugotovil, da je Stomol umrl vsled starostne onemoglosti, nakar so prepeljali truplo v mrtvašnico bolnišnice pokopališča.

e— **Umrl je včeraj dopoldne v Gosposki ulici 9 v starosti 64 let upokojenec** pregled-nik finančne kontrole g. Andrej Klemenc. Pogreb bo jutri ob 17. iz mrtvašnice na okoliškem pokopališču. Pokojuemu, ki je bil odločen nacionalen in značajan mož, bode ohranjen fasten spomin. Svojem naše iskreno sožalje!

e— **Pohitite in si nabavite srečke** za novo kolo drž. razredne loterije čimprej v podružnici »Jutra« v Celju!

Iz Maribora

a— **Gledališke novice.** Danes v soboto ponovitev poljske vesoligrze »Firma« za red D. (in ne A., kakor je bilo prvotno pomo-toma javljeno). V 7. dopoldne, tudi okoličanom na ljubo, čim dalje boje priljub-ljena Verdijeva opera »Trubadur«. Zvečer pa zelo uspeša Parmova opereta »Netak«.

a— **Otvoritev prve kolektivne slikarske razstave D. Klemenčiča** bo jutri v nedeljo ob 11. dopoldne v Kazini. Razstavo otvori prof. Branko Rudolf.

a— **Nove koncesije.** Na četrtkovi seji mest-nega sveta so dobili koncesijo: Josip Mast-nak za obrt kavarne v Gosposki ulici št. 21. Vladimir Šapla za obrt restavracije na Grajskem trgu 4. Marija Šarman za obrt gostilne v Solavarski ulici 5. Ljudmila Kele za obrt gostilne v Gregorčičevi 19. Marija Stibler za premetstev trgovine z Glavnega trga 19 na Rotovski trg 8.

a— **Brez sledu...** Od svojih staršev, ki stanujejo v Sledenkovi ulici 3, je neznanu kam pobegnil 12-letni dijak I. razreda tu-kašnje realne gimnazije Stanislav Čihal. Starši so zelo v skrbeh ter so o zadevi ob-vestili mariborsko policijo.

a— **Računi z lahkovernostjo.** Med mari-borskimi brezposelnimi, pa tudi v okolici, se je pojavil neki Franc G., ki se je ponujal brezposelnim da jim prekrbri službo, zahteva pa za to svoje »posredovanje« razne zne-ske. To se je zgodilo tudi brezposelnemu predniku Martinu Tončaku od Sv. Miklavža na Dravskem polju, ki je Francu G. izročil 50 din ter delavsko knjižico. Zadevo je pri-javil policiji, ki poizveduje za goljufom.

Samo še danes ob 16. in 19.15 uri
GOSPODARJI VIHARJA
Ob 21.15 uri premiera velikega pomorskega filma, v glavni vlogi PAT O'BRIEN
Podmornica D-1
Sijajni podvigi junaštva in tovarištva!
KINO MATICA 21-24

a— **Naše smreke** plovejo po Nilu. Naše smreke z vitkimi vrhovi so se izkazale kot zelo primerne pri izdelavi jamborov. Naši lesni trgovci, ki imajo zveze z Egiptom, so izsledili na našem Kozjaku nasproti Vršni-ka razgledno, sukovito gozdnotno Garo, kjer je lastnik pripravil večjo množino smrek za prevoz v Egipt. Zanimivo je, da so naše smreke tam ob Nilu dobile naziv »siromahni les« in sicer zaradi tega, ker ga na drobno kupujejo večinoma siromahni beduini.

a— **Milijonski davek** plačujejo letno a-koholu in nikotinu. Alkohol ne posvečuje naroda; on je ubijalec, umetnost je duša naroda, ona ga dviga pred svetom, njej pla-čujemo svoj davek, kar je izraz duše, najlep-šega in najljubjega, večnega v narodu. Zato ne pozabimo, da bo jutri v nedeljo dne 27. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani Kazine v Mariboru otvoritev prve kolektivne razstave mladega umetnika akad. slikarja Doreta Klemenčiča, ob kateri nam govornik v kratkih polzah predstavil umetnika in njegovo delo.

a— **Žeparji.** Mizarski molster Ferdinand Koran iz Brezna je prišel po opravih v Ma-ribor in je šel obedovat v neko gostilno na Glavnem trgu. Ko je bil v razgovoru z ne-kim znancem, se je zgodilo, da mu je spre-ten žepar izmaknil uro z verižico v vrednosti okoli 1000 dinarjev. Koren je takoj obvestil policijo.

PRIDITE V APRILU V ITALIJO NA
MEDNARODNI MILANSKI VZORČNI SEJEM
12. — 27. APRILA 1938.
ZNIZANE CENE NA ŽELEZNICAH:
25% v Jugoslaviji. — 50% v Italiji.
POJASNILA: V. FENIDR-SRICA — ZAGREB — 11, RADISINA UL.
UFFICIO PROPAGANDA DELLA FIERA DI MILANO, Via Domodossola — Milano (Italia) — ENTE PROVINCIALE PER IL TURISMO — MILANO

MILANO-BIFFI Restavracija — Kavarna — Pivnica
Bar — V centru milanske galerije
»V vsem najboljšem«

MILANO - HOTEL AMBASCIATORI Nov, namoderniji. Najbolj prikladen za trgovce. Najmirnejša hiša v centru. Hotelski bori »B«

Spotoma obiščite OPATIJO HOTEL QUISIANA & EDEN
(A B A Z Z I A) prvovrsten, modern, centralen.
ZMERNE PENSIJSKE CENE.

Iz Trbovelj

t— **»Rdeče rože«** Alda Benedettija, ki so nam jih v nedeljo moštrosko odigrali na so-kolskem odru odlični člani ljubljanske dra-me, so mahoma osvojili tudi trboveljsko občinstvo. Izvirna italijanska komedija nas je povedla v rimsko družabno doživljanje. Gg. Sancin, Jan. Danilova in Slavtva so nam s prvovrstno igrjo razpeti vedno aktual-ni problem zakonskega sožitja, ki nas je pri južnjaškem tempu igre spominjalo italijan-ske vzkipevalne čustvenosti. Jan je bil prvi tip živahnega, vedno pokretnega mudega Rimljana z umevno eleganco modernega velikomestneža, ga. Danilova sočna italijanka, moderna elegantna in čustvena. Igralski ta-lent g. Sancina je izvrstno postal vlogo Sa-velija ter vzbujal občudovanje in salve smeja. Gdč. Slavtva pa je bila posebej ena italijanska služkinja, diskretna, vsesedna in kometna. Scenerija je »bila okusna. Obisk prav zadovoljiv. V Trbovljah si še želimo ta-kih odskih užitkov. Upajamo, da nas »Mla-di« kmalu preseneti s sličnimi gosto-vanji.

a— **Divjaki napad.** V sredo zvečer je krojač in trgovec g. Anton Medvešek postal nepričakovano žrtev še ne pojasnjene na-pada. Kakor pravi Medvešek ml., se je oče odpravil na rudniško separacijo ob Savi, da umeri obliko svojemu naročniku. Na povrat-ku domov ga je na ozki pešpoti ob Savi med separacijo in železniško postajo nenadoma iz zasede napadel neznan možki ter ga z veliko močjo udaril preko čela in nosu z ne-kim trdim predmetom. Medvešek se je zru-dil nezavesten. Neki ljudje, ki so kmalu nato prišli mimo, so nudili ponesrečenemu prvo po-moč in ga odpravili domov. Medvešek je moral leči v posteljo. Šteta je javljen orož-nikom, ki iščejo storilca. Spričo vse boji čestih napadov in roparskih vlovom, ki so pri nas zadnje čase že na dnevnem radu. Ti bilo želiti podvojen pozornosti in ostrejša-ga postopka z nepridipravi, katerih je v naši dolini še vedno lepo število.

CRNOMELJ. Sokolski zvočni kino predvaja drvi ob 20. in jutri ob 4. popoldne in 8. zvečer film »Irena«.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja drvi ob 20. in jutri ob 15.15 ter 20. zvočni film iz pariškega podzemlja »Kralj potepu-hov«. Za dodatek Paramountov zvočni ted-nik.

V strahu pred smrtjo si je olajšal vest

Mirna peč, 25. marca.
Pred kakimi 10 leti je bil Marija Maide-tovi iz Poljan pri Mirni peči na sejmu ukraden cel volovski kup, ki je znašal 9.000 din. Marija Majdetova je v ubupanosti ob-dolžila mešetarja, ki ji je bil pomagal me-štariti. Njen sum je zlasti potrjevalo dej-stvo, da je mešetar prej vedno hodil z njo po sejmu, a čim je opazila, da je okradena, se je brž izgubil. Resnica pa je prišla po 10 letih na dan. Marija Majdetova je zve-dela, da je bil mešetar nedolžen. Njen so-sed je zadnje čase močno obolen, pa ga je zapekla vest in je izdal svojo skrivnost s tistega sejma. Dal je poklicati Marijo Maj-detovo in ji je povedal, da jo je on okra-del Stori je to na nenavadno spreten na-čin. Kajti on je bil tisti, ki je od nje kupil nar volov, potem pa ji je znal izmakniti denar, da je tako dobil vole zastojni Ves denar ji je zdaj vrnil, povrhu pa ji je dal še 2.000 din za obresti. Tako se je popolno-ma spravil s svetom in si olajšal vest, ki ga je pekla celih 10 let.

Iz Julijske krajine

Tujskoprometna konferenca v Postojni

Tujskopromet med obojema deželama na obeh straneh meje se je v poslednjem letu izne-nada zelo razvil. Da bi se čim boljše organi-ziral, so se že lani pričeli razgovori med zastopniki pristojnih oblasti v Ljubljani, Trstu in drugih centrih. Sedaj so na pobudo italijanske generalne tujskoprometne direk-cije organizirali posebno konferenco zastop-nikov tujskoprometnih ustanov iz Julijske Krajine in Slovenije, ki se je vršila te dni v Postojni. Poleg drugih so se je udeležili direktorji »Putnikovihe uradov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane, zastopniki blejskega letovišča ter pokrajinski tujskoprometnih ustanov iz Julijske Krajine. Na konferenci so podrobno razpravljali o raznih jugoslo-vensko-italijanskih turističnih problemih. Sprejeli je bilo tudi več sklepov, ki naj bi jih sedaj odobrile vrhovne oblasti v obeh državah. Prihodnja konferenca bo v maju.

Drobne novice

Zaradi spora s karabinjerji je bil v Kalu pri Kanalu aretiran Ivan Savli iz Kotarida. Postavili ga bodo pred sodišče, ker je žali orožnike.

PRIDITE V APRILU V ITALIJO NA
MEDNARODNI MILANSKI VZORČNI SEJEM
12. — 27. APRILA 1938.
ZNIZANE CENE NA ŽELEZNICAH:
25% v Jugoslaviji. — 50% v Italiji.
POJASNILA: V. FENIDR-SRICA — ZAGREB — 11, RADISINA UL.
UFFICIO PROPAGANDA DELLA FIERA DI MILANO, Via Domodossola — Milano (Italia) — ENTE PROVINCIALE PER IL TURISMO — MILANO

MILANO-BIFFI Restavracija — Kavarna — Pivnica
Bar — V centru milanske galerije
»V vsem najboljšem«

MILANO - HOTEL AMBASCIATORI Nov, namoderniji. Najbolj prikladen za trgovce. Najmirnejša hiša v centru. Hotelski bori »B«

Spotoma obiščite OPATIJO HOTEL QUISIANA & EDEN
(A B A Z Z I A) prvovrsten, modern, centralen.
ZMERNE PENSIJSKE CENE.

Nova občinska posojilnica. Kakor poroča »Corriere Istrian«, namerava puljska meste-na občina v najkrajšem času najeti več no-vih posojil za razna javna dela. Tako bo z večjim posojilom odkupila od italijanskega emisijskega zavoda njegovo staro stavbo v Puli. Z drugim posojilom se bodo nadalje-vala cestna dela v Puli. Posebno posojilo se bo porabilo za ureditve ceste proti Sioji. Na-dalje nameravajo z novim posojilom urediti ribje tržišče, z drugim graditi civilno letal-sko postajo. Posebni posojili bodo najeli tu-di za zgraditev javnih stranišč in preuredi-tve posojil na mestni pristani. List poroča, da je pokrajinski upravni odbor pristal na vsa ta posojila, vendar zaenkrat še ni znano, koliko bodo znašala, če se bodo najela, ka-kor obrestovana in amortizirala. Poreška ob-čina pa bo najela posojilo 150.000 lir za ureditve mestnih vrtov.

Nova podmornica. Pretako sredo so v Tr-žiču sp

Jackson Gregory:

Juana Castanares

Roman

Vstala je bila in vzdignila roko. Hawk je mislio, da mu jo vendar že prijazno ponuja v slovo. Tedajci je opazil, da mu svari maha in da se ji v očeh zrcali strah.

»Kaj je?« je šepnil. Potegnil je na uho, a slišati ni bilo ničesar.

»Ššš!« mu je spet mahnula, in zdaj se je tudi njemu zdelo, da sliši rahel šum, ko je komaj slišno zašepetala: »Nekdo je zvonil!«

Hitro je utrlil svečo. Ogenj na ognjišču je bil pogorel, le rdečkasta žerjavica je še razširjala slaboten svet. Negibno sta stala in napeto prisluškovala v temo.

»Tako ti Boga, Kid French, prvi za samokres!«

Tišina brez glasu. Nič se ni ganilo ne znotraj ne zunaj kože. Nato sta začela iz daljave tiho, tožno skovikanje sove.

Hawk se je nagnil naprej in ji šepnil, naj se ne gane, sam se je pa po prstih splazil k vratom. Deske poda so škripale pod njegovimi koraki, kakor je pri starem lesovju navada v tihih nočeh.

53 počasi je odprl vrata, ki so se hrešče zasakala na tečajih. Stopil je venkaj, trenutek ali kaj je stala njegova postava v mesečini, nato je izginila v senci drevov.

»Če je kdo tu, kaj pomeni to skrivnostno vedenje?« se je vprašal. »Kdo utegne biti in česa išče?«

V razdalji dvanajstih korakov je obšel kočo in zdaj pa zdaj obstal, oprezal na vse strani vlekel na uho. Nič. Samo stari topoli so rasli v nebo, črni v senci in srebrnosvetli tam, koder je mesec obeval mlado listje. Noč je bila mirna in vedra. Tih pokoj je curljal z jasnega neba na zemljo.

Ko je končal prvi obhod, je v nekoliko večji razdalji znova obšel kočo, nezaupljivo strmeč v sleherni senco in pazječ na sleherni šum.

Prodrl je globlje v gozd, se preril skozi hosto in zdajci odkril domnevni vzrok nemira: bel konj, ki se je mirno pasel v mesečini, je prhnil in vzdignil glavo proti njemu.

Hawk je obstal in pomislil. Konj ni bil osedlan, ali je nosil jezdeca, ki ga je pravkar izpustil? Žival se je bila menda prepirala, da ji ne grozi nevarnost, zakaj pobesila je glavo in se jela znova sladkati s sočno obrežno travo. Hawk je pristopil h konju. Bil je mirna, dobrodušna žival, ki je dokaj brezbrizno trpela njegovo približanje. Prijel ga je za grivo in ga pogladil po hrbtu. Ne, nihče ga ni bil jahal, dlaka je bila suha in hladna.

»Najbrž je Cobbov konj,« je ugibal Hawk, »eden tistih dveh, ki mu jih je bil Blondino izpregel in izpustil.«

Ko se je vračal proti koči, je zagledal na pragu Guero in ji zaklical:

»Vse v redu. Samo konj je bil — konj, ki se potika tod okoli.«

»Saj ni nobenih konj doma!«

»Pridite ga pogledat. Mislim, da je eden tistih dveh, ki jih je imel John Cobb zaprežena, ko so mu jo Blondino in njegovi ljudje nagodili.«

Stekla je čez preddvorje, ki ga je oblivala mesečina, in v varstvu senke skočila ob njegovo stran. Drhtela je od strahu in se šele poleg njega začutila varno.

»Ali je bil kateri izmed Cobbovih konj belec?« je vprašal.

»Da, imel je belca in vranca.«

»Blondino živali ni mislil obdržati, ta mah mu ni do ukradenega blaga! Konj je seveda potreboval nekaj časa, da je našel domov. Gotovo se bo tudi drugi kmalu pokazal!«

Oddahnila se je, a Hawk je videl, kako je še vedno plašno oprezala na vse strani. Ko je izgovorila, je bil njen glas pridružen in negotov:

»Da, tako utegne biti. Saj menda ni prišel kdo drug.«

Nasmehnil se ji je, da bi jo pomiril, a v resnici ga je zelo skrbelo. Vedel je, da jo čaka dolga noč polna mučnega nemira. Toda kaj je mogel storiti? Ali naj zdaj, ko je cilj mnogotelega prizadevanja tako blizu, zapusti svojo stvar zaradi razburjenega domišljije mladega dekleta? Kaj naj torej stori zanj? Naj jo spravi v Nacional? To bi pomenilo

samo novo nevarnost, kajti Blondinu bi prišlo do ušes, in Hawk je zdaj vendar že vedel, zakaj je razbojniku toliko do tega, da bi jo spravil v svojo oblast. Gorje ji, če bi bila spet na oni strani meje in bi mu padla v roke! Konec koncev je bila tu še najbolj varna, dokler ni nihče drug poznal njene bivališče. Morda je imela pred seboj hudo noč, a do jutri jutraj bo strah minil, in spet bo dobro. Vse to seveda s pogojem, da je nihče ne najde v njenem skrivališču! A kdo bi mogel zaslutiti, da je tu, razen njega in starega Dannyja, ki je ne bosta nikoli izdal?

»Seveda,« je potolažil njen nemir, »nikjer ni živ duše! Dajva, vrniva se v kočo.«

Namenoma veseli poudarek njegovih besed je le še povečal njeno nervoznost. Umaknila se je globlje v senco in ga boječe posvarila:

»Nikar tako glasno! Če naju kdo sliši —«

»Nesmisel!« se je zasmejal Hawk. »Dajte, spremim vas v kočo. Tam prižgava luč, to vam bo pomagalo, da boste lažje odganjali strahove! Potem zapahnete vrata, jaz se pa odpravim nazaj. Jutri zvečer se vrnem, če vam je prav, in potem pridem do nadaljnega vsak večer.«

Molče se je vrnila z njim v kočo in vstala tu molče, naj si je še toliko prizadevala, da bi jo spravil v boljše voljo. Nato je prižgal svečo, jo postavil na mizo in se hotel posloviti. Tako neosebno ljubezniv je bil postal, da je kar otrpnila pod njegovim pogledom. Val krvi ji je zalil obraz, s stisnjenimi ustnicami in visoko dvignjeno glavo je gledala za njim, ko je odhajal.

Mali oglasi

Kam pakam?

Beseda 1 Din. davek 3 Din za štiro ali davanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Kurešček

vosi avtomobila v nedeljo dne 27. marca ob pol 7. uri zjutraj izpred Mestnega doma. Prijave telefonski 36-98. 5997-18

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din za štiro ali davanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Krojaškega

pomočnika sprejemam takoj za stalno. Josip Klun, Kočevje. 6014-1

Gospodično

prodajalica, popolnoma veselo v trgovini mešane blaga isče trgovin. Peno Panjan, Hira-strova. Pouzabe pošla ti takoj. Nastop takoj. 5955-1

Vrtnarja s prakso

v kulturi trajnic, lepotič nega grmičevja in konifer, sprejemam. Posvetilo Štef. St. Vid pri Strcu. 5859-1

Prodaj

Beseda 1 Din. davek 3 Din za štiro ali davanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Voluharje

prečeno usrečno z Zeleno steno. Tuba z navodilom Din 15-50. Izdava Din 75. Sever & Komp., Ljubljana. 5860-6

Kapital

Beseda 1 Din. davek 3 Din za štiro ali davanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

vrstnostne papirne, delnice 3% obveznice, vnovčujem po navodilu, ceni takoj v gotovini. Kupujte srečno Drž. razredne loterije v moji kolekturi v Vrelec srečje.

AL. PLANINSEK

Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 35-10.

Posest

Beseda 1 Din. davek 3 Din za štiro ali davanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksov, povestev gozdov, trgovskih in stanovalskih hiš ter vidi, ima na prodaj gradbeni strokovno izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik

Cesta 29. oktobra 6. Telef. 37-43. Pobjednik gra diti in vodni cenitvi za nasvete brezplačno na raz polajo.

Med mestom

in deželo posreduje Jutrovo mali oglašnik.

25-26

JANKO TIČEK

IN NJEGOV OČF

38

To pot je Lukež kar zatulil od jeze.

Nekaj časa je gledal za Džimijem, kako pleza vse više in više, ter ga obispal z grdimi tatinskimi psokvami. Nato se je sklonil, pobral kos lesa in ga zaviltil, da bi ga vrgel Džimiju v glavo...

39

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

SPORT

Jutri torej: Jedinstvo—Ljubljana
Obema moštvoma gre v tej tekmi za vse, zato bo gotovo zelo napeta in zanimiva — Začetek ob 15.30 s predtekmom ob 13.45

Jutrišnja tekma je za Ljubljano in za Jedinstvo odločilne važnosti. Zmagovalcu bo obstoj v nacionalni ligi zagotovljen, do čim bo premagani klub nastopil dolgo in trnjevo pot kvalifikacijskih tekem.

Po nedeljski tekmi bo morala Ljubljana odigrati še pet tekem, in sicer dve na lastnem igrišču z Jugoslavijo in BSK. Nad Jugoslavijo je zmaga možna. Z zmago nad Jedinstvom in Jugoslavijo bi imela Ljubljana 11 točk, kar bi zadostovalo za obstoj v ligi. Z BSK-om, Hajdukom in Gradjan-skim izven Ljubljane ni računati na točke.

Jedinstvo tudi nima rožnatih izgledov. Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

SPORT

Jutri torej: Jedinstvo—Ljubljana
Obema moštvoma gre v tej tekmi za vse, zato bo gotovo zelo napeta in zanimiva — Začetek ob 15.30 s predtekmom ob 13.45

Jutrišnja tekma je za Ljubljano in za Jedinstvo odločilne važnosti. Zmagovalcu bo obstoj v nacionalni ligi zagotovljen, do čim bo premagani klub nastopil dolgo in trnjevo pot kvalifikacijskih tekem.

Po nedeljski tekmi bo morala Ljubljana odigrati še pet tekem, in sicer dve na lastnem igrišču z Jugoslavijo in BSK. Nad Jugoslavijo je zmaga možna. Z zmago nad Jedinstvom in Jugoslavijo bi imela Ljubljana 11 točk, kar bi zadostovalo za obstoj v ligi. Z BSK-om, Hajdukom in Gradjan-skim izven Ljubljane ni računati na točke.

Jedinstvo tudi nima rožnatih izgledov. Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Neodločen rezultat, ki ga je prav za prav pričakovali glede na to, da imata oba kluba odlično obrambo in slabo in nekoristno napadalno vrsto, bi več škodil Ljubljani kakor Jedinstvu, ki ima navsezadnje tudi lahko »bratsko« pomoč v tekmi z Jugoslavijo.

Na domačem terenu igra s Concordio in Hajdukom. Tu bi eventualno lahko rešilo 2 točki. Z Jugoslavijo, Slavijo in Haskom pa na tujem ne more računati na uspeh.

Moderni klativitezi

Iz oči v oči s smrtjo — Pustolovščina z velblodom v Sahari — Doživljaj v večnem ledu — Ujetnik obleke — Polet v višini komaj 50 m
Rešiteljeva usoda

Ce stopiš v prostore pariškega Kluba raziskovalcev, se prepraša, da duh pustolovčin se ni izumrl. Trideset mladih ljudi sestavlja to zaključeno društvo in vsak izmed njih je gledal že smrti v obraz.

Le redke so prilike, da dobiš vseh teh trideset članov skupaj, kajti po pravih jih mora biti skoraj stalno vsaj polovica na kakšnem potovanju,

da bi znanosti odprli nova, neznana ozemlja. To so pravi moderni klativitezi, ki so se združili v tem društvu. Vprašaj, kate-regakoli med njimi, da-li je gledal kdaj smrti v obraz, in ti bo postregel s kakšno zgodbo o nevarnostih, ki jih je prebil.

G. Henri Lhote je n. pr.

specialist za puščave,

ki jih ni doslej prepotoval še noben Evropec. Ze devet let biva skoraj stalno v Sahari in obvladuje narečja tamkajšnjih rodov že skoraj bolje nego svojo materinščino.

Pred devetimi meseci, pripoveduje on sam, je v ozemlju Tuaregov zajahal krepkega velbloda. Cel dan je jezdil z njim po puščavi in je bil

med kamenjem, peskom in nebom tako sam,

kakor si tega v Evropi niti predstavljati ne moremo. Zvečer se je ustavil na nekem zaščitenem kraju, človek in žival sta zapala. Ko se je Lhote ob sončnem vzhodu zbudil, je odkril nekaj strašnega: žival je bila izginila. Iskal je, da je vsepoved, končno je odkril njeno sled in njo samo. Toda velblod je začel pred njim bežati. Bil je pač navajen tuareških obrazov in ko je zagledal beli obraz,

se je ustrašil.

Lhotu je uspelo, da se je oprijel vrvi, s katero je bila žival prej privezana, toda na velblodov hrbet se ni mogel dvigniti. Velblod je dirjal na vse pretege, na zadnje je belokožca treščil proti neki skali, kjer je obležal nezavesten.

Dva dneva in dve noči je ležal ranjeni raziskovalec v popolni samoti, brez hrane, brez vode, ves v mrzlici. Z zadnjimi močmi mu je po dveh dneh uspelo, da je ujel neko puščavsko ptico, ki mu je s svojo krvjo vsaj za trenutek ugasila strašno žejo. Potem je spet legel v pesek in je

zavest skoraj izgubil.

Tretjega dne je prišla nepričakovana rešitev. Nekaj Tuareg je bil opazil blodečega velbloda, šel je po njegovih sledovih in je raziskovalca našel na pol mrtvega. Dal mu je piti in z veliko težavo ga je spravil na varno.

Fred Matter raziskuje Arktido in sredi njenega

večnega ledovja

je doživel zgodbo, ki jo sam pripoveduje. S Charcotovo odpravo je bil ob obali Grenlandske. S svojim tovarišem Michelom Perezom se je bil s sanmi na pasjo vprego odpeljal 200 km daleč od taborišča proti severu, da bi izvedel neka geološka dela.

Ko sta ta dela končala, sta se začela zabavati

z lovom na vodne ptice.

Matter je stopil v svoj kajak, vzel je nekoliko pušk v čoln in je odveslal po ozkem vodnem jarku. Pihljaj je lahek veter in vožnja je šla nekaj časa dobro ko je Matter nenadno zapazil, da je začel v toke, ki jih povzročajo plavajoče ledne mase in ki so ena največjih

polarnih nevarnosti,

kajti z majhnim čolnom si proti njim brez moči. Od Eskimov se je bil pač naučil, kako je treba premagovati takšne toke, toda ko bi moral svoje znanje izkoristiti, je tok njegov kajak že prevrnil. Nagonsko je bil Matter globoko vdihnil zrak, preden je zginil v vodi, a pod njeno površino je bil

ujetnik svojih treh srajc,

dveh islandskih pulloverjev in svojega eskimskega plašča. Voda je bila strašno mrzla, kajak je ležal obrnjen nad mozem. Skoraj ni mogel na površje. Življenje in smrt sta se v teh trenutkih borila med seboj, na zadnje je raziskovalcu le uspelo, da je odvrnil svoj plašč in se z vsemi silami prebil na površino.

Z zadnjimi močmi

je splaval nato do roba jarka, kjer je bil že njegov prijatelj, ki ga je hitro potegnil iz vode. Bil je že skrajni čas, kajti v naslednjih sekundah bi Matter izgubil moči in Perez bi se moral vrniti sam proti taborišču.

Letalski stotnik Guyot raziskuje nove zračne poti. V času, ko so bili letalci, ki bi preleteli Afriko še zelo redki, pripoveduje o svojem najhujšem doživljaju, je letel nad najbolj izgubljenim delom Sahare. Nenadno je dobil v teku nekoliko minut občutek, da se je

odprlo peklo.

Zavoljo nizkega zračnega tlaka je moral leteti komaj v višini kakšnih 50 m in tu ga je presenetil pešeni vihar, ki je vrtnil pesek v višino, da je letalec sredi divjanja elementov izgubil vsak razgled. Tedaj se ga je prvič v njegovi karieri polastil občutek groze. Smer je bil popolnoma izgubil. Pristanek v teh popolnoma zapuščenih krajih bi pomenil

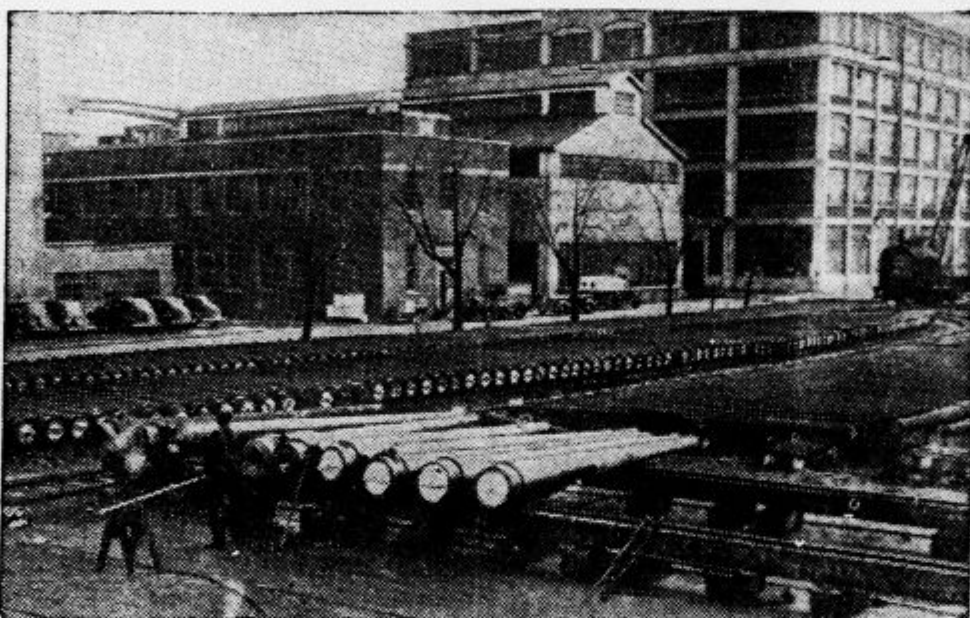
sigurno smrt.

V svoji stiski si letalec ni vedel druge pomoči, nego da je krožil kakor ranjena ptica. Več nego uro časa je tako krožil, predan golum naključju, ko je zaslišal grmenje motorjev. Njegov tovariš Closse se je bil dvignil s trimotornim letalom, ker so Guyota že pogrešali. Sedaj ni bilo treba drugega, nego da je Guyot Closseju sledil. Guyot dostavlja svojemu pripovedovanju: »Ubogi Closse! Tri dni pozneje je s svojim letalom

padel na tla in je zgorel.

Jaz pa nisem imel prilike, da bi ga rešil...

V Ameriki vliivajo topove

Z njimi bodo oborožili nove vojne ladje, ki bodo križarile po Tihem oceanu

Odlikovani Papaninovci

Prezidij vrhovnega sovjeta v Moskvi je sklenil, da se odlikujejo člani Papaninove odprave na ledni plošči z naslovom »junakov sovjetske Rusije«. Papanin, Krenkel, Fedorov in Širšov so prejeli Leninov red. Poleg tega prejme četvorica, ki je preizkusila v bližini Severnega tečaja na ledu, po 30 tisoč rubljev nagrade v gotovini.

Umril je maharadža iz Patiale

Iz Bombaya poročajo, da je umrl v svoji prestolnici Lahore maharadža Patiale, vazalne deželice v britsko-indijski provinci Pandžab. Maharadža je bil eden najmočnejših indijskih knezov. Njegova dežela šteje poldrug milijon prebivalcev. Maharadža se je rodil l. 1891. ter je prevzel vladno oblast v starosti 9 let.

Ljudsko štetje v Nemčiji

Za dan 17. maja je bilo v Nemčiji napovedano ljudsko štetje. Zdaj so štetje odgodili, ker se bo izvršilo na ozemlju Velike Nemčije, torej tudi v priključeni Ostmarki ob istem času.

Nemška flotilja na Dunavu

Hitler je naročil poveljniku nemške mornarice, naj preuredi stražne ladje na Dunavu v posebno flotiljo, ki bo podrejena mornariškemu ministru.

Pokopališče za avtomobile

Na takšnih kupih končujo obrabljeni avtomobili v Zedinjenih državah

Novi zrakoplovi v Ameriki

Nova ameriška družba Inter-ocean Dirigible Corporation je sporočila, da bo gradila zrakoplove novega tipa. V treh mesecih bo začela graditi prvi zrakoplov te vrste v Richmondu v Virginiji. Posebnost teh zračnih ladij bo ta, da bodo imele v svoji notranjosti podolgovat prostor, v katerem bodo namestili štiri motorje. Ti motorji bodo v tem predoru vsrkavali zrak in ustvarjali tako breztečen prostor, s pomočjo katerega se bo poganjala zračna ladja. Krmarili pa jo bodo s pripravi ob obeh koncih predora. Z novovrstnim krmlom bo mogoče doseči, da se bo zrakoplov navpično dvigal, da se bo tako tudi pristajal in da se bo lahko obračal okrog svoje osi. V Washingtonu so že preizkušali modele novih zrakoplovov in so se dobro obnesli. Plač bo iz kovine kot polno b. rabil helijev plin v aluminijastih celicah. Vsaka zračna ladja bo lahko prevažala 40 potnikov in 10 ton tovora.

Špekulanti — v taborišče!

O priliki zadnje napetosti med Poljsko in Litvo so židovski špekulanti skušali izkoristiti položaj s tem, da so nakupili velikanske množine valut in vrednostnih papirjev, s katerimi so uganjali nezasišeno umazane špekulacije. Poljski notranji minister jim je nakano preprečil. Odredil je aretacijo vseh židovskih špekulantov. Policija je žide zaprla v taborišče Bereza Kartuza, kjer so pod strogim nadzorstvom.

A NEKDOTA

Doživljaji dramatika Raimunda z ženskami so potekali zanj večinoma bolešno. Njegova ekscentrična narava je prej ali slej odbila vsako lepoto. V nekem prijateljskem krogu je dejal, da si je hotel zavoljo izgubljene ljubezni že pogosto vzeti življenje.

»Ostali si pa vendarle žive, je menil nekdo sarkastično. Raimund mu je jezno odgovoril: »Saj vendar ni mogoče, da bi zaradi vsake izvršil samomor!«

VS AK DAN ENA

»Ne, hvala, to mi je predrago... Vzel bom rajši strup, s katerim pokončujemo podgane...«

(Ric et Rac)

Kulturni pregled

Nova Čapkova drama

(Pismo iz Prage)

V češkem gledališkem življenju je vsaka Čapkova drama velik dogodek. Dolgo pred vpriporitvijo se o nji piše in gledališke kar se da izkoristi zanimanje občinstva. Tokrat je reklamni aparat deloval s podvojeno silo in gledališče je bilo kljub močno zvišanem cenam za vrsto predstav že vnaprej razprodano. Premiera je imela prav posebno slavnostno značaj, ker ji je prisostvoval predsednik republike dr. E. Beneš s soprogom in mnogo najodličnejših predstaviteljev političnih in kulturnih krogov. Nekaj dni pred vpriporitvijo je izšla drama tudi knjižno v založbi Fr. Borovi in tako smo se lahko že pred premiero seznanili z njeno vsebino.

Kakor »Bela bolezn« je tudi ta Čapkova drama predvsem dokument dobe. Kakor je predzadnja drama globok odmev grmljave, ki grozi s svetlovo nevihto in obenem opomin vsem, ki jim je na srcu dostojanstvo človeka, tako je ta drama pretresljiv dokument iz dobe, kjer so se ljudje spozabili in se pustili v krvavo državljansko vojno. Čeprav je avtor tudi tokrat izjavil, da se njegovo najnovejšo delo ne tika nobene dežele in nobenega političnega sistema, marveč da je izraz splošnega in občeloveškega, vsi dobro čutimo, da je to ena tistih Mater, katerih moč je in sinovi padajo na puščah in gorah Španije. Saj sam Čapek priznava, da mu je sicer dala idejo njegova žena Olga Scheinpflugova (ki jo je pred tem dala tudi Fr. Langeru za »Dvaesdesátka«), da pa se mu je problem žene-matere kot ga obravnava v drami pojavil jeseni lanskega leta ob pogledu na reportažno fotografijo iz španske državljanske vojne »Mati iz Leticide«, ki prikazuje ženo, jokajočo nad ubitim možem.

Tehnična stavba drame je izvrstna, dasi tako preprosta. V osredju stoji mati. Najprej preprosta, občutljiva mati, vsa v skrbeh in v ljubezni do otroka, nam razle od prizora do prizora v veliko Mater, v simbol, ki nas presune in ostane v duši neizbrisen. Dramatik ji jemlje sina za sinom in ga takoj nato vrača nazaj mrtvega, da jo tolaži in s tem še večja njeno bolelost. In prav ti razgovori z mrtvim, to je najproblematičnejša stran drame. Tu tiči težka preizkušnja za režiserja. Z duhovi na odru se neradi srečujemo v moderni drami, današnji človek nima več smisla za cenene dramatične efekte te vrste. Toda Čapkovi mrtvi so postavljeni na oder na svojstven način. To so živi ljudje, ki tudi

po smrti žive z ljubljeno materjo, ki imajo tudi po smrti smisel za njene materinske čute in ostajajo po svojem značaju isti kakor v življenju. Toda na oder jih mora postaviti inteligenčen režiser, ker drugače je katastrofa neizogibna.

Postava Niche 20. stoletja je pretresljiva. Avtor »Bela bolezn« je vložil vanjo ne samo protest vseh, ki jim je »homo sapiens« nekaj več kot žival, ki jo puste v areno, da izkrvavi ščuvana v nesmiselnem boju s to-radorji, ampak tudi odgovor vseh človeško in demokratično čutečih ljudi: da, proti vojni smo, sovražimo jo, toda tudi naš pacifizem ima svoje meje; ko bo prebela, se bomo branili.

Zanimivo je, da so igrali prav v tistih dneh kakor Čapkovo »Mater« v Pragi na Slupi enodejanko avtorja tudi pri nas znane »Beraške opere« Berta Brechta »Puške go-spe Carrarove«, ki ima nekaj naravnost presenetljivih podobnosti s češko dramo. Dasi sta ota dramatika podala lik matere na vsem različnih način: Brechtu je šlo čisto za realno postavlo iz španske vojne, dočim je Čapkova mati abstraktnjša, simbolična podobna materinstva sploh. Brechtovi materi so ubili moža. Po njegovi smrti pazi mati s slednjim živcem svojega bitja na svoja sinova, ki ji hočejo oditi k milici, da maščuje očeto smrt. Prigovarja jima in jih prepričuje, da je ves odpor zastoj, ker radež morajo trpeti. Zastojni pri predčeti sinova in sorodniki vsi grozijo sovražnikovih dejanj — mati ne odneha. Starejšemu sinu je naročila, naj nalovi rib za večerjo, toda pri lovu ga ubijajo iz letala. Šele pri pogledu na mrtvo telo iz njene krvi, se zbudi v njej odločni odpor proti moritvi nedolžnih ljudi, vzame puške in jih da sinu in sorodniku in tudi sama si jo obesi na rame in odide v boj.

Oba dramatika sta imela isti vir: sodobne dogodke, ki pisatelja naravnost silijo, da spregovori besedo na obrambo trpečih in umirajočih. Oba sta v podoljni obliki, toda na svojstven način povedala isto: ob tem, kar se danes dogaja, preste vse. Noben dokaz o pravici in klje po njej ne pomore več, danes bo obramba človeka, njegovo dostojanstvo in domovino samo puška, orožje, enako tistemu, s katerim te ograža brezobzirni sovražnik. Danes več niso na mestu lepe besede o pacifizmu, čuvarki svobode in demokracije morajo biti pripravljeni.

O. B.

Koncert pianista Koczalskega

Poljski pianist Koczalski je bil čudežni otrok, ki je že z desetim leti očaral svet z zreli izvedbami in kateremu je glasbena javnost tako pozorno sledila, da je že leta 1896, ko mu je bilo enajst let, izšla posebna knjiga o njegovi klavirski igri in o celotnosti pojavov čudovitih preane glasbene dozorlosti. Mnogo glasbenikov je kazalo že v njeni mladosti izredno talent, ki so ga nekateri potlej odlično razvili, drugi pa zanemarili. Med prve spada prav gotovo Raoul Koczalski, saj je vse življenje posvetil glasbi in predvsem interpretaciji klavirske literature. Ni čuda, da si je v teku časa izoblikoval ogromno zakladnico repertoarja iz cele svetovne literature, v kateri pa prednjačita pri njem romantika in klasika, kar je povsem razumljivo, saj se je prav v onih dobah klavirska glasba razvila do najpomembnejših viškov in skoro zastrla ostale instrumentalne panoge.

Spored koncerta, ki je bil v sredo v veliki dvorani Filharmonične družbe, je navajal Beethovna, Schumanna, Chopina in pianista kot avtorja. Beethovna Mesečina sonata, njegovo najbolj popularno klavirsko delo, je doživela v pianistovi interpretaciji svojstveno, subjektivno barvano izvedbo, ki sicer ni bila v vseh potankosti tradicionalna, zato pa tem bolj originalna. Kontrast med prvem, zasanjanim, in zadnjim, strastno razburkanim stavkom je uspešno vezal srednji stavek, čigar lahkotnost je našla umirjen izraz. Vzorno so bili podani Schumannovi Metuljčki op. 2, na koncertih prav redko izvajani ciklus optimističnih predhodnikov slavnega karnevala op. 9. Koczalskega lastna skladba, sonata op. 97 v gis-molu, vzlic mnogoternim lepim podrobnostim ni mogla močnejše zavzeti. Preveč je fragmentarna, zložena iz posameznih odstavkov med seboj neenakih slogov, reminiscence ali vsaj podobnosti s karakteristiko drugih skladateljev. Mnogo je spevnih, vznesenih, pa tudi humornih mest, ki bi v izbirčnejši razporeditvi mogla doseči globlji vtis.

Druga polovica koncerta je bila v celoti posvečena Chopnu. Koczalski že od mladosti velja kot avtentičen in suveren podajalec Chopinove umetnosti, tako je zanimanje, s katerim je bila sprejeta druga polovica sporeda, popolnoma razumljivo in upravičeno. Čul smo Fantazijo op. 49, dvojce Nokturnov, četvero valčkov in drugi Scherzo. Če prištevamo še dodatke (etudo, uspravanko in mazurko), je spored obsegal 12 Chopinovih skladb, katerim je občinstvo sledilo z naraščajočim zanimanjem. Posebno delikatno sta bila izvajana oba nokturna, zanosito oba briljantna valčka, svojvrstno, a hkratu virtuosno veliki scherzo. V dodatku je bilo obudovati nežnost slavne Berceuse in gladkost etude v f-duru. Vse oblike Koczalskega igre do kraja dovedena virtuosnost, ki vzposablja pianista, da se popolnoma posveti vsebini skladbe in jo izčrpa. V tem smislu je bil koncert lep umetniški dogodek in zlasti poučen za klavirski naraščaj, ki je v interpretaciji Koczalskega lahko videl popolnoma individualističen pogled na Chopnovo skladanje in življenje v sorodno duševno sfero.

Kakor običajno vsi nastopi Koczalskega v našem mestu, je bil tudi ta deležen ve-like pozornosti in je bila dvorana zelo dobro zasedena. Klavir tvrdke Foerster (od tvrdke Breznik preurejeni klavir naše radijske oddajne postaje) je odlično odgovorjal in je nudil pianistu dosti več barvnih in dinamičnih možnosti in odtrkov, kakor običajni, ki sicer stoji v tej dvorani. Potrebno bi bilo, da Glasbena Matica kot stalni aranžer pianističnih koncertov

postavi v dvorano stalen klavir odličnih kakovosti, s katerim bo lahko postrežili tudi najbolj razvajenim virtuozom.

L. M. S.

Zapiski

SREMME

V DUNAJSKI GLEDALIŠČI

Tržaški »Il Piccolo della Sera« poroča v svoji literarni prilogi z dne 22. t. m. z Dunaja o spremembah v tamošnjih gledališčih. Tako zaznamuje, da je bila z zadoščenjem sprejeta vest, da ostane na vodilnem mestu dunajske opere dosedajni ravnatelj dr. Erwin Koeber. Iz Državne opere so bili odpušteni dirigent Bruno Walter, režiser Wallerstein in prvi violonist prof. Rosé, medtem ko je pevsko osebje ostalo skoraj vse na dosedanjem mestu. Državna opera igra sedaj »Nebelungov prestan« z Maxom Lorenzom v naslovni vlogi, nato pa sledi repertoarne opere »Traviata«, »Aida«, »Don Carlos« in druge, med njimi tudi »Metastanova« »Dabibor«, ki ostane še nadalje na repertoarju. Na mesto dveh odstavljenih dirigentov je imenovan monakovski dirigent Karl Winkler, Avstrijec po rodu.

V Burghtheatru je prišlo pod vplivom novega režima do korenitih sprememb. Namesto ravnatelja Robbelingja je bil imenovan pisatelj Mirko Jelusich, pisec znanega romana o Cezarju. Po izjavi, ki jo je dal tisku, namrava ukiniti v Burghtheatru sestav »zvezdnikov« in »div«, ki jih obdaja povprečen ansambel, vpeljati v gledališče strogo ansambelsko igranje ter vzeti režiji in inscenaciji njun prevladujoči značaj. Režiser in inscenator se morata, pravi Jelusich, podrediti avtorju in biti dramatikova pomočnika, ne pa tekmeča. Novi »vistosmerjen« ravnatelj Burghtheatra je razveljavil dve tretjini letošnjega repertoarnega osnutka, da odpre pot klasičnim in sodobnim nemškim dramatikom. Tako pridejo na oder Burghtheatra najnovejša dela Eberla, Wolfa, Kolbena, Yerja, Bluneka, Forsterja, Moellerja in dr., izmed avstrijskih pa Grillparzer in Karl Schönherr s svojo novo igrano »Zastava«, dalje noviteta avstrijske pisateljice Juliane Kay »Charlotte Ackermann« in dr. V dependanci Burghtheatra »Akademietheater«, ki je bil nekaj dni zaprt, so zopet otvorili igre s Scrivejevo komedijo »Trije Maupinici«. Tudi v gledališču Josephstadt so se izvršile nekatere spremembe. Njegova dependenca »Kammerspieltheater« ostane zaprta in od tod so prenesli v glavno gledališče Bernsteino komedijo »Polovnanje«. Znalne spremembe so izvršene v repertoarju in osebju obeh dunajskih gledališč. V »Deutsches Volkstheater« je sedaj sezonski »slager« Harald Bratta drama »Hisa Romanovljevičev«, ki elika zadnje dogodke na dvoru ruskega carja Nikolaja II. Seveda nastopa tu neizogibni Rasputin. V »Volksoptere«, ki je popolnoma spremenila vodstvo, igrajo še dalje Benešovo novo opereto »Pozdravi in poljubi iz Wachau«.

Hearst gre v pokoj

Ameriški časopisni kralj Randolph Hearst bo v kratkem obhajal 75 letnico rojstva in je sklenil, da ob tej priliki odloži vodstvo svojega koncerta. Posle, ki jih je doslej opravljal sam, bo poveril posebnemu odboru, v katerem bo Hearstov najstarejši sin in direktorji vseh Hearstovih listov. Na čelu novega konzorcija bo notar.

Horthy leži

Madžarski državni upravitelj Horthy je zbolel. Zaradi prehlada ima povečano temperaturo in mora ostati nekoliko dni v postelji.